

ȘCOALA ROMÂNĂ

ORGAN AL SOCIETĂȚII INSTITUTORILOR
ȘI INSTITUTOARELOR DIN ROMÂNIA
APARE LUNAR
SUB DIRECȚIA COMITETULUI DIRIGINTE AL SOCIETĂȚII

S U M A R :

Premiile anuale . . .	I. T. Cruțescu
Educația . . .	D. Pupăză
Un interview cu d-l Mussolini . . .	P. C.
Lecții de psihologie . . .	P. Macri
O nedreptate . . .	Rea.
Vioara lui Paganini . . .	Zoe Gârbea Tomellini
Jale (poezie) . . .	Radu Rosetti
Vederi pedagogice-cul- turale . . .	I. Cruțescu
Un vis (nuvelă) . . .	P. Macri
Lacrimile femeilor în lumina științei . . .	X.
Copilul . . .	D. Pupăză
Aer, Soare, Apă . . .	Sânctalea
Pâinea albă sau pâinea oacheșe . . .	Dr. I. St. Fortună
Cum se face cercetarea cărților didactice . . .	I. Cosăcescu
Fatalismul . . .	P. Macri
Vindecarea epilepsiei prin veninul șerpilor . . .	S.
Culegeri . . .	Spiculor

Buletinul Societății. — Informații
Poșta Redacției, etc.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRATIA
BUCUREȘTI SIR. PARLAMENTULUI 2

I. MEMBRI DE ONOARE

Angheliescu C. Dr. Ministru Instruct.	Evolceanu D., prof. univ.
P. S. S. Pimen, Mitrop. al Moldovei	Gârboviceanu P., prof. secund.
Antonescu G. G. prof. univ.	Ghişescu P., director învăţ. primar.
Antonescu Lupu A., inspector general secund.	S. Gheorghiu Smara
Adamescu Gh., prof. secund.	Haneş P., prof. secund.
Bungetianu D., prof. univ.	Meissner C., prof. univ.
Bianu I., prof. univ.	Negulescu P. P., prof. univ.
Cosăcescu N., prof. secund.	Nanu St., prof. secund.
Costescu Gh. N., insp. gl. primar	Otescu I., prof. secund.
Coculescu N., profesor universitar.	Pompeu D., prof. univ.
Dragomirescu Mih., prof. univ.	Rădulescu Motru C., prof. univ.
Dianu I., prof. secund.	Stoianescu Gh., insp. gl. primar
Dragu C. G., prof. secundar.	Ştefănescu Sava, prof. univ.
Enăchescu St. Gr., prof. secund.	Sontu C., prof. secund.

II. MEMBRI FONDATORI IN VIATA

ai Societăţii «Instituturilor şi Institutoarelor».

Gh. Dianu; Pr. C. Dumitrescu; C. C. Văleanu, Gh. Câmpineanu şi A. Dumitrescu.

III. CONSILIUL DE AD-STRATIE

a). Comitetul diriginţe :

Preşedinte : I. Cruţescu;

Vice preşedinţi : Maria Timuş; D. I. Pomponiu şi N. Petrescu.

Secretar general : Const. N. Vasilescu.

Casier general : D. Ionescu.

Membrii : Fl. Dumitrescu; R. Gri goreca; Ecat. Gr. Iliescu.

b). MEMBRII CONSILIERI :

Anghel Ivanovici; I. Vulcănescu;	Gregorian; Lucreţia Popovici; Ma-
Eft. Cartianu; Fl. Grigorescu;	rja Căprescu; T. Iliescu; I. Bu
Adela Ignătescu I. Busuioc; M.	zineu şi Ana Manoil.

IV. COMISIA CENZORILOR

V. Stănculescu, prim cenzor;

C. Popescu şi I. Niculescu Stoica, cenzori.

Supleanţi: I. Vlasie; Maria Dinescu; şi V. Longhin.

V. COMITETUL COLONIILOR.

Gh. Cherciu; D. I. Pomponiu; I. Cru-	scu; V. Mircea; C. Vasilescu; Ecat.
ţescu; Fl. Dumitrescu; N. Petre-	Gh. Costescu; Eliza Ponici.

VI. COMITETUL DE REDACTIE

Director I. Cruţescu.

Membrii : Maria Timuş, D. I. Pom-	cea, Ecat. Gr. Iliescu şi A. Iva-
poniu, N. Petrescu. Const. N.	novici.
Vasilescu, D. Ionescu, R. Grigor-	

ȘCOALA ROMÂNĂ

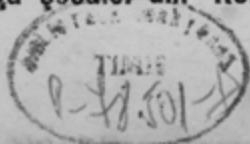
PETRE P. NEGULESCU

Ministrul Instrucțiunii Publice, distins profesor universitar și speranța școlii din România Mare.

Acastă carte e

de: *Batomau*

din: *7ms'* la *1984*

PREMIILE ANUALE

În No. 1 al revistei «Școala Română» din anul acesta, am publicat o schiță de program, arătând calea pe care vom păși în viitor.

Noi credem că, — în marginele posibilității, — ne-am îndeplinit făgăduiala.

În mod metodic, poate nebănuit, dar persistent, am căutat să încurajăm, moralmente, — bine înțeles, — munca, priceperea, talentul, meritul.

De și la începutul încercării, totuși, străduința depusă a dat oarecare rezultate frumoase.

Din negura ce se lăsase, acoperind multe valori, răsăriră când ici, când colo, raze luminoase, îndrumătoare spre progresul științific și cultural al învățământului nostru.

Ne bucurăm și ne mândrim.

Dar, nu ne oprim aci.

Experiența făcută în acest scurt timp, ne dovedește că sunt, încă, multe mărgăritare învăluite în praful otrăvitor al nepăsării, al uitării, al desconsiderației, al nedreptății.

Nedreptatea e cel mai teribil microb, care distruge sufletul.

Continuându-ne calea apucată, vom lupta și de aci înainte să scoatem la iveală valorile ce se găsesc, dar stau ascunse, în acest mare corp al învățământului primar.

Din articolele publicate până acum, se constată că sunt instituții, că sunt învățători, cari se pot egala, în multe privințe didactice și culturale, cu marii profesori universitari.

Mai mult: se constată că avem îndrumători capabili, nu pentru tineri formați, ci pentru copii pe cari trebuie să-i formăm. Avem maestri, cari știu nu numai să zidească, dar să și prepare și să pue temelii solide la clădirea Statului.

Pe aceștia îi vom descoperi, — se vor descoperi ei singuri, — și-i vom încuraja după mijloacele și puterile noastre, în fiecare an.

Încurajarea va consta în trei mari premii și mai multe mențiuni.

În afară de sumele în bani, sume la cari credem că vor contribui Ministerele și principalele noastre comune, se vor da în revistă fotografiile celor premiați, însoțite de mici note biografice.

Se va forma, apoi, un tablou, care se va înainta Ministerului Instrucțiunii Publice, Ministerului Cultelor și Artelor, comunelor reședințe de județ, ziarelor cotidiene și revistelor principale din țară.

Decernarea premiilor se va face în Capitală, la data hotărâtă, cu o solemnitate deosebită.

Criteriul, după care se vor decerne premiile, va fi activitatea

de colaborator la revista «Școala Română», ținându-se seama de numărul articolelor publicate și în deosebi, de calitatea lor.

Se va stabili, în această privință, un program detaliat.

Aceste premii vor fi, — credem noi, — unul din mijloacele care va stimula pe institutor și institutoare, învățător și învățătoare ca să stea mereu în curent cu noile progrese realizate pe vastul câmp al pedagogiei și al culturii în general, iar prin scântelele scăpărate de «cei chemații», să se aprindă pe altarul Patriei focul dragostei pentru știință, lege și neam.

În acest scop hotărâm să înființăm Premiile anuale cu credința că vom înlătura, măcar cât de puțin, un gol care există.

E hotărârea d'a trece de la vorbe la fapte, e dorința d'a stabili adevărul și dreptatea, este a îndeplini aceia-ce sintetizează așa de admirabil d. învățător Pupăză, în articolul intitulat «Educația», spunând :

«Încercările noastre valorează numai atunci, când pregătim pe cineva pentru viață; a spune vorbe, e ceva zadarnic. Vorbele nu sunt de cât închipuirii și viața nu-i o vorbă».

IOAN T. CRUTESCU

Președintele «Soc. Instituturilor și
Institutoarelor din România».

EDUCAȚIA

„Este arta de a face să treacă conștiința în inconștient.”

Gustave le Bon

Realizarea visului milenar a cerut sacrificiu pe altarul izbânzii, sute de mii de vieți românești, spre a lăsa urmașilor o viață demnă de renumele nobil al vestitului și puternicului între popoare, poporul roman.

Azi, când pe toate orizonturile se ridică, ca din mormânt, clădiri de înălțare și progres, se impune ca o datorie sfântă, ca un omagiu scump, celor jertfiți, o atențiune mai mare asupra copiilor neamului, pentru a-i crește într'un spirit de adevărată pricepere. Trebuința de a avea elemente viguroase, bine pregătite ca să învingă în lupta pentru existență, e necesară, cu atât mai mult, cu cât se simte o concurență vădită, pe toate terenurile de prosperitate. Mai întâiu de toate avem nevoie de oameni în toată puterea cuvântului.

Instituțiile chemate să dea, ca literă de evanghelie o nouă îndrumare vitalității românismului, când dau tineretului cât mai multe cunoștințe spre a le folosi în viață, ele fac *instrucție*; iar când fac să se folosească de tineret experiența prescurtată a generațiilor trecute și caută să transforme ideile și sentimentele în acțiuni, în deprinderi, ele fac *educație*. Cea mai bună școală este aceea care face educație cu ajutorul

instrucției. Acestea sunt operele neprihănite de salvare și mântuire ale omenirii, în cari sufletele se oțlesc pentru câștigarea florilor vieții.

Educația are menirea de a desăvârși omul, de a-i constitui măreția, de a-l transforma din „homo homini lupus” al lui Hume, în „homo sapiens” al lui Linné.

Mama mângâietoare a fiilor lumii, care le arată din vreme calea nemuririi, e educația. E firul Ariadnei, de care ne simțim legați atât cât trăim și fără de care ne-am rătăci și pierde în labirintul vieții. E tinerețea fericirii, primăvara florilor și iarna înțelepciunii. Splendoarea antiquității a tremurat la glasul lui Dyogene, care căută oameni și nu găsea.

Statul care ar înțelege că omul e mai presus decât toate bogățiile, acela ar fi în fruntea civilizației. Omul singur le face pe toate: el creiază, organizează și ușurează traiul, sărind cu pași giganți peste misterele timpului.

„Școala și toate organele de educație fac pe copil să se nască a doua oară,” ne spune V. Hugo; iar tratatele de morală susțin că bolile sufletești sunt cele mai periculoase. Se înțelege că e un rău evident care trebuie vindecat. Mulți educători lucrează numai asupra spiritului, crezând că e destul, dar pedagogia modernă ne învață că trebuie îndreptate privirile și asupra părții afective, asupra inimei, sediul tuturor pornirilor spre acțiune, bune sau rele. Aci se sălășluiesc crainici, vestitorii plăcerilor și neplăcerilor. Tot aci domnește măriia sa bunul simț înconjurat de ficele altruismului și iubirii. Creerul comandă iar inima modifică și aprobă actele meritoase, corespunzătoare binelui moral, care trebuie din vreme însușit copilului. El vine la școală pentru a-și desvolta pe lângă minte și inimă, bunăvoința către acțiune, iar educația este complectă, atunci când toate facultățile, în mod armonios, sunt cultivate pe deplin.

Un rău de care suferim noi și de care trebuie să ținem seama, este acela că noi uităm adesea că am fost copii și privim pe copil de sus. Uităm ce eram, cum judecam și cum simțeam când eram copii.

Copilăria este vârsta când ne pregătim pentru a deveni oameni.

E partea ideală a vieții în care toate visele și speranțele își găsesc intruchipare. Atunci este posibil să sădim sau să smulgem și tendințele cele mai înrădăcinate în firea omenească.

Societatea și națiile progresează atunci, când la opera educației colaborează toate așezămintele statului și când în bilanțul tuturor câștigurilor ar fi prevăzut un fond pentru rafinare și perfecționare de oameni.

Educația este prin urmare cea mai înaltă credință din religia lumii. „Înălțarea naturii omenești la umanitate — prin

iubire și credință — aceasta este scopul suprem al educației" după Pestalozzi. Sufletul tinereții este o carte în care trebuie să învățăm a citi. Aci se cristalizează deprinderile ideale, clădindu-se temelia aspirațiilor, convingerilor și directivelor noi de viață, hotărârile în orice acțiune folositoare, voința fiind cheia întregii educației.

Noi hotărâm de soarta copiilor noștri s'o facem cât mai bună. Interesul depus de noi, pentru dezvoltarea armonică a tuturor însușirilor sufletești ale copilului, ne va procura cea mai frumoasă mulțumire. Noi suntem cultivatori pe ogoarele sufletești ale tinereții. Sădirea și îngrijirea la timp și cu pricepere a virtuților semănate, vor aduce roade minunate. După cum sămânța pusă în pământ tinde a deveni plantă, tot astfel tendința tinde a deveni forță. Sufletul pe care l-a pătruns sufletul nostru nu va avea nimic potrivnic binelui nici în mijlocul celor mai aspre lovituri. A trăi e a deveni o ființă conștientă și morală a tuturor lucrurilor ce te înconjoară, este a-ți împlini cu prisosință rostul pe acest pământ.

Viitorul îl judecăm după educație; ea poate chiar pierde un popor când e falșă. Generațiile următoare le îndrumăm atunci când noi înșine concepem binele și încercăm frumoasa lui întreprindere.

Materialismul feroce de după războiul a făcut pe mulți să uite că omul valorează mai mult într'un stat decât banul.

Nerușinare modernă! Nu conduce banul pe om, ci invers.

Să ștergem această rugină a sufletelor prin educație. Atâtea reviste picante sunt o dovadă în acest sens, făcute să îmbogățească pe cei ce le patronează. — Cu astfel de mijloace cizelăm sufletul tinereții? Cultura unui popor o formează educația sa.

Să depunem în slujba acestei poezii a transformării eului uman, toată forța de care dispunem. Deslegătoarea tuturor tainelor mari, inspiratoarea tuturor faptelor bune, ne cheamă la desăvârșirea — în marginile posibilității — a vieții tinerețului, la mântuirea lui.. — Să tragem brazdă rodnică pe terenul educației. A crește tinerețea cum trebuie, înseamnă că ne-am făcut cea mai înaltă datorie către D-zeu.. Caracterele sunt fala și mândria popoarelor. Ele le conduc pe căile binelui, frumosului și adevărului.

Încercările noastre valorează numai atunci, când pregătim pe cineva pentru viață; a spune vorbe, e ceva zadarnic. Vorbele nu sunt decât închipuiri și viața nu-i o vorbă.

D. Pupăză

Directorul școlii din

Dobrița-Gorjiu

UN INTERVIEW CU D. MUSSOLINI

Marea revistă franceză „Știința și Viața” a trimis pe un redactor al ei la Roma ca să aibă un interview cu d-l Mussolini.

Acest mare om al Italiei, care este în acelaș timp Președinte al Consiliului, Ministru de Răsboiu, Ministru al Marinei, al Aviației, al Afacerilor Streine, șef al partidului fascist și, nimic nu se face în regatul Italiei fără să aibă mai întâi aprobarea sa; — acest mare om e de o statură mijlocie, bine făcut. Ochii săi exprimă, cu o intensitate impresionantă, inteligența, îndrăzneala, energia.

Văzându-l, numai văzându-l, ai impresia unei forțe puțin comune, ce se găsește rătăcită din secol în secol, traversând istoria. Vorbind cu el, această impresie se confirmă și se intensifică.

Trimesul special al revistei „La Science et la Vie” e primit în palatul Chighi, din Piața Colonna.

Redăm aci pe scurt convorbirea care a avut loc.

D-l Mussolini, primind pe ziarist, îi strânse mâna și-i zise într-o franceză din cele mai corecte:

— Fără interview, vom sta de vorbă câțva timp și ne vom mărgini la atâta.

— Totuși, o să-mi dați voie să public ceea ce Excelența Voastră va bine-voi să-mi spue asupra unui subiect care nu atinge politica, ci se limitează la Știință.

D-l Mussolini surâse fără să răspundă, apoi modest:

— Nu am nici un fel de competență în domeniul științific. Și ceea ce v'ași spune, n'o să aibă nici un interes. Știu că „La Science et la Vie” a publicat interviewuri cu oameni pe cari îi consider ca pe cei mai remarcabili și cari, după părerea mea, sunt dintre aceia cu cari se onorează umanitatea. Gustave Le Bon, de exemplu. Am citit întreaga operă a lui Gustave Le Bon. Nu știu de câte ori i-am recitit *Psicologia mulțimelor*. Painleve e un creier, cel mai eminent astăzi. Părerea mea? E greu s'o pun în paralelă cu aceia a oamenilor aceștia.

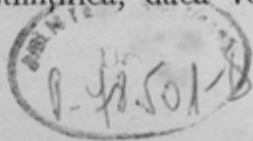
— Excelența Voastră crede că știința poate contribui ca să îmbunătățească soarta omenirii?

— Nu se poate răspunde la o asemenea chestiune, fără ca să intervie un factor: timpul. Pentru noi, cari trăim în prezent, pentru copiii noștri, poate chiar pentru copiii lor, știința este, fără îndoială, un izvor de bine, deci, de fericire. Ea, Știința, acționează progresul economic care aduce prosperitate maselor. Ea permite Statelor, independența. Să mă explic? Iată: Intr'un timp când necesitățile industriale cer ca o țară să consume cărbuni, — examinați cazul Italiei, — pământul ei n'are cărbuni. Știința ne va permite, mai curând ca 20 de ani, să nu mai avem nevoie de cărbune. Se găsesc în această țară, mari surse de cărbune de pământ alb. Am și început să le utilizăm. Ați constatat că trenul care v'a dus de la Bardonnèche la Genua mergea pe linie electrificată. În curând această linie se va întinde până la Spezzia, pe urmă se vor electrifica alte linii și cred că d'aci în zece ani, la nici o locomotivă nu se va mai întrebuința cărbunele. Ceva mai mult: cărbunele alb nu ne furnizează decât 7 la sută de energie pentru tracțiunea ferovieră, restul se întrebuințează în uzinele noastre. Fără știință, am fi ajuns la aceasta?

Continuând, d-l Mussolini arată cum portul Osti, care deservia altă dată Roma, va fi reînviat, dând acestei capitale o imensă desvoltare; că se va construi o Romă modernă, întinzându-se spre mare, acest oraș care numără azi aproape un milion de locuitori. În curând va putea să adăpostească patru milioane locuitori.

— Deci, Excelența Voastră crede.. voi să întrerupă redactorul francez.

— Așteptați, îi zise d-l Mussolini; reiau pe factorul — timp la care făceam aluzie adiniaorea. Dacă, în loc de a considera bine facerile pe cari poate să le aducă știința omenirii într'un timp de 10, 20, sau 50 de ani; ași încerca să mă întreb, ce-ar putea să aducă în cinci sau șase sute de ani, — încetez d'a mai avea o părere. Observ, după istorie, că popoarele cari au avut o civilizație mai mare, mai științifică, dacă voiți, au alunecat

repede pe panta decadenței. Martor, sunt Arabii. De asemenea, dacă voiți, Romanii. Vizitați, fiindcă sunteți aci în Roma, băile lui Caracalla, cari datează de două secole după Isus Cristos. Au fost construite în trei ani și este unul dintre cele mai formidabile edificii ale antichității latine. Trebuie să fi fost, pe atunci, ingineri de primul ordin. Și, totuși, prăbușirea n'a întârziat. Progresul științific nu precipită, oare, omenirea spre ruină, desvoltând individualismul? Nu pot să știu. Vă dau întâlnire peste cinci sute de ani, ca să mai vorbim despre aceasta. — Dar, puțin importă. N'avem dreptul să ne confundăm în filosofie. Trebuie să fim ai timpului. Să lucrăm. Aceasta e deviza omului din toate țările, în timpul de față. Și știința ne dă mijloacele de acțiune prodigioasă.

— Crede Excelența Voastră că desvoltarea învățământului științific poate să aducă omenirii o îmbunătățire morală?

— Nu cred. Omul nu poate deveni moral, de cât reintrând în el însuși, meditănd. Știința îi dă mijloacele de acțiune, iar nu de meditațiune. Eu nu văd de cât religia care ar putea să-l ridice, să-l amelioreze. De altfel, una și cea laltă, nu sunt incompatibile, ele se complextează. Gustave Le Bon a definit într'un mod admirabil spiritul științific: „El consistă în a căuta cauzele fenomenelor”. Nimic nu poate fi mai exact și mai bine precizat. Ei bine, eu cred că biserica nu poate să vadă inconvenientele în căutarea adevărului, adevăr pe care îl caută și ea, pe o cale diferită.

Acestea sunt, în esență, răspunsurile pe cari le-a dat marele Om al Italiei.

P. C.

LECTII DE PSICOLOGIE ¹⁾

după Henri Marion

LECTIA III-a

Psicologia are de obiect studiul *sufletului omenesc*. Dar, acest suflet omenesc e o lume, e ca un ocean de sentimente, de afecțiuni, de emoțiuni, de dorințe, de amintiri, de previziuni, de instincte, de rezoluțiuni, de obiceiuri. Dela un individ la altul, și chiar în fiecare individ, dela o zi la alta, dela un moment la altul, scena se schimbă. Fenomenele sufletului, prea diverse câte odată, și radical deosebite, nu se deosebesc în alte cazuri de cât prin niște nuanțe imperceptibile. Iată haosul despre care e vorba a-l desluși. Știința trebuie să introducă ordinea, lumina, unitatea în această multiplicitate în aparență.

Psicologia trebuie, deci, să claseze faptele pe cari le studiază, să aducă o multiciplitate la unitate, să aranjeze lucrurile după asemănarea lor și deosebirea lor fundamentală.

Omul *lucrează* în mii de feluri și cu diferite grade de energie.

Omul *simte*, simțimintele lui sunt nenumărate; inima lui este mișcată, emoționată în mii de feluri.

Omul *se gândește* și mai cu seamă prin aceasta este el om. Gândirea lui poate fi de diferite feluri, mai diverse încă decât acelea ale activității și ale simțirei. Totuși, sunt trăsături comune la toate felurile de gândiri, cari nu permit să confundăm lucrarea spiritului cu sentimentul și acțiunea.

Să luăm un exemplu pentru a ne fixa mai bine ideile.

O mamă își vede copilul pe marginea unei prăpăstii; cea dintâi mișcare a ei este să se arunce spre el, spre a-l scăpa: iată *acțiunea*. Inima ei simte o mare emoțiune la vederea primejdiei: iată *sentimentul*. În sfârșit ea se gândește la consecințele fatale ce le-ar pricinui căderea copilului; iată *gândirea*.

Astfel, în primul rând sunt acțiuni produse fie din instinct, fie din voință, fie din obicei, dar cari sunt, în totdeauna, o manifestare exterioară vieții noastre intime și activității sufletului nostru.

În acelaș timp omul încearcă sentimente sau senzațiuni de plăcere sau de durere, de dorințe, de temeri, de speranțe; e subiect de *pasiuni* vii și câte odată violente. Toată această viață afectivă, se amestecă cu viața activă, dar n'are, cu toate acestea, un aspect deosebit în conștiință.

1) A se vedea No. precedent.

Sunt, apoi, faptele intelectuale, adică fenomenele *gândirii*, ale *inteligenței*.

La aceste trei grupări de fapte corespund tot atâtea facultăți ale sufletului.

La faptele *senzitive*, corespunde *sensibilitatea*; la acte, *activitatea*, care la omul adult și lucid, ia numele de *voință*; la faptele *intelectuale*, corespunde *inteligenta*.

Dar, ce este o facultate? E un mod particular, distinct, permanent și natural al activității conștiente. Pentru viața psihologică este, celiace pentru corpurile brute este o proprietate, celiace pentru organe este o funcțiune. Prin *proprietate* fizică înțelegem aptitudinea unui corp d'a oferi anumite fenomene în circumstanțe determinate. În tot d'auna, când acelaș corp e pus în aceleași condițiuni, se produc aceleași fenomene. Astfel un fier are proprietatea să se magnetizeze sub influența unui curent. O *funcțiune* e un grad de activitate mai mult; este proprietatea ce are un țesut viu sau organic, de a reacționa într'un mod determinat sub acțiunea unor escitante; astfel funcțiunea fibrelor musculare este de a se contracta, aceia a glandelor de a secreta; respirația, digestia, etc., sunt funcțiuni. Ei bine! *facultatea* marchează un grad de activitate și mai înalt, este un mod fundamental d'a acționa și reacționa a sufletului omeneșc.

În rezumat, fie-care din noi are trei facultăți distincte, cari nu fac de cât o aceeași ființă, Eul. *Simt, gândesc, mă mișc*, dar sunt unul și acelaș a cărui activitate conștientă ia rând pe rând, sau de odată, aceste diferite forme.

A se *mișca* e facultatea fundamentală, căci mișcarea e viața. La om, în particular, activitatea este conduita, este ansamblul de rezoluțiuni și de acte.

Dar, dacă cineva ar fi nesimțitor și inert prin natură, nu s'ar mișca de loc. Sensibilitatea e resortul activității. În viața omenească, marele motor e inima.

Inteligenta intervine ca să divizeze activitatea spre binele pe care sensibilitatea îl dorește. *Inteligenta* caută, inventează mijloacele ca să ajungă la acel rezultat, apoi alege și combină acele mijloace.

A lucra precum simte, a gândi pentru a lucra, adică a-și dirija acțiunile sale prin *inteligenta*, aceasta este, în rezumat, toată viață omenească.

Educațiunea are de obiect să ridice ființa omenească la cel mai înalt grad de perfecțiune posibilă, lucrând asupra fiecărei facultăți și prin fiecare asupra tuturor. *Educațiunea* face să treacă copilul de la viața naturală, pe jumătate animală, la viața conștientă și pe deplin umană.

P. MACRI

O NEDREPTATE

In jurul gradației de merit

Incă din anul 1924, mai mulți institutori din țară au cerut autorităților școlare să li se acorde a 6-a gradație de merit, întrucât îndeplineau condițiunile cerute de lege.

S'au făcut cercetări, s'au îndeplinit forme și paraforme, s'au adus elegii foarte mari solicitatorilor, dar... gradații de loc.

Pentru a nu se bănuî că exagerăm, sau că relatările noastre n'ar fi tocmai exacte, reproducem aci câteva părți dintr'o scrisoare ce ne adresează d-l G. Tănăsescu, institutor la Constanța, unul dintre cei mai meritoși dascăli ai noștri.

Sunt la sfârșitul carierei mele de învățător public, cu 40 ani de serviciu, — ne spune d-sa.

Mă găsesc aproape și la sfârșitul vieții acesteia pământești. Mi-e permis dar, pentru aceste două rațiuni, să spun pe față, fără teamă, fără înconjur, pe românește, unele adevăruri crude pentru câți-va, dar folositoare învățătorimei țării. Iată de ce e vorba.

La 19-Decembre 1924, pe cale ierarhică, am cerut autorităților școlare să-mi acorde a 6-a gradație de merit, deoarece întrunesc toate condițiunile cerute de art. 142 și următorii din noua lege a învățământului.

Mi-am sprijinit această cerere pe 9 puncte, cu acte oficiale, reale, emanând dela toate organele noastre de control.

D. Serdinescu P., Insp. Circomscripției, dă un aviz elogios încauză.

D-l Mironescu Onoriu, Inspectorul-Șef al Regiunei X școlare, prin rezoluția pusă pe cererea mea, mă califică cu titlul de «*po-doaba*» învățământului, dascăl cu care trebuie să se mândrească țara.

Regiunea înaintează Ministerului lucrările referitoare, care trec la Consiliul de Inspectori, unde făcându-se amănunțite cercetări, se întocmește un tablou de numele învățătorilor vrednici de a primi distincția solicitată. Figurez I pe acest tablou, care ajunge apoi la Consiliul Permanent al Instrucțiunei. Aci s'a împotmolit. Nici un rezultat până acum. Cauza: «*Sic volo, hoc jubeo, sit pro ratione voluntas*».

Fată de cele afirmate mai sus, fac două mici rezerve, cari sunt, poate, în defavoarea mea:

a) N'am înființat coruri bisericești cu elevii mei. Explicația e ușoară: In Constanța sunt trei biserici, având fiecare coruri cu elemente bine pregătite, cu conducători deplin cunoscători în tehnica muzicală. Ce rost ar fi putut avea dar un cor de copii?

b) N'am înființat un atelier oarecare pe lângă școală. E ade-

vărat, dar până acum 2 ani — când am făcut cererea pentru gradatie — nu se cunoșteau aproape pe nicăieri atare încercări.

Însă: A) *O școală de adulți*, cu cursuri serale, condusă de mine timp de 12 ani, ca director și propunător, fără plată, în ultimii ani cu 30 lei lunar, școală care a dat 184 absolvenți; cum și «*școală industrială de ucenici*», condusă tot de mine în curs de 2 ani; nu echivalează oare, și nu au dat roade tot așa de prețioase ca și un modest atelier oarecare de cismărie, ori de brutărie?

B) *Dar Internatul*, ce am deschis și întreținut în 1919, pentru fiii de învățători, de preoți și de săteni, cari urmau la școalele secundare din oraș, nu cântărește nimic în activitatea mea extrascolară?

Publicând cele de mai sus, nu înțeleg nici de cum să urmăresc un interes personal, egoist. Am luat cazul meu, fiindcă nu cunosc situația altor camarazi în detaliile cuvenite. Declar categoric că nu mă gândesc nici pe departe la vre-un câștig bănesc oarecare. Dacă voi obține ceva, dăruiesc totul Societății noastre și orfanilor de război. *Scopul meu este să dau alarma*, să pun în mișcare spiritul de solidaritate, ce trebuie să ne unească, să pornesc o acțiune puternică din partea corpului învățătoresc din întreaga țară.

O numeroasă asociație de intelectuali, de apostoli ai neamului, nu lasă să i se încalce drepturile fără a protesta cu ultima energie. Să cerem, să stăruim, să luptăm, să ne afirmăm, căci dreptatea este de partea noastră. Nu vrem bani, ne mulțumim cu satisfacția morală pe care ne-ar acorda-o Ministerul, publicând în Monitorul Oficial numele celor distinși.

Sunt deplin încredințat că actualul Ministru, prietenul dascălimei, va ținea seamă de doleanțele unor nedreptățiți, acordându-le deplină satisfacțiune. Dar lucrul trebuie făcut în grabă, fiindcă unii dintre noi devenim ca mâine pensionari, sau vom fi puși în retragere din oficiu pentru limita de vârstă sau de serviciu. Și atunci va fi prea târziu!

Este inadmisibil, ca în întreaga țară să se găsească numai *un singur învățător*, — nu știu cu siguranță dacă și acela există în adevăr, *care să fie destoinic a primi gradafia de merit*. Ceilalți învățători sunt oare numai mediocrități sau nulități? Atunci, pentru cine a creat legea *Distincțiunea Gradației de Merit*? Mille de învățători din România Mare resping cu indignare o atare concepție, în dezacord cu cele mai elementare principii de logică. Cei chemați să facă dreptate, să o facă, să restabilească domnia adevărului. Până atunci, însă, este bine să se știe de toată lumea, că Corpul didactic primar a fost descalificat cândva pe nedrept, chiar de aceia cari aveau datoria să-l proteje, să-l apere.

Toate organele de control ale Ministerului stabilesc, că mi-am înțeles chemarea, că mi-am iubit meseria, că mi-am îndeplinit misiunea *ca un erou și altele*.

Fată cu aceste constatări, *ce trebuie să mai fac, ca să fiu desă-*

vârșit? Am dat Societății și lumii școlare tot sufletul meu, toată simțirea mea.

Nu pot să dau mai mult.

Și apoi... care dintre noi este desăvârșit?!

Am fost, sunt și rămân un modest învățător de curs primar, dar am în mine mulțumirea sufletească că am muncit românește și creștinește.

G. TANASESCU

Institutor

D-l G. Tănăsescu ne mai alătură și numeroase anexe, cari stabilesc și dovedesc cu prisosință cele arătate mai sus.

Extragem, din acele anexe, punctele de mai jos:

1) D-l G. Tănăsescu are 38 ani de serviciu ca institutor în Dobrogea, unde munca în școală a fost și este cu mult mai grea decât în restul țării, populațiunea școlară fiind eteroglotă.

2) Este licențiat al Facultății Juridice din București, titlu pe care l'a dobândit fără a părăsi postul său dela școală, ci ocupându-se cu studiul în orele ce-i rămăneau libere după terminarea lecțiilor zilnice în clasă.

A publicat următoarele lucrări:

a) Privilegiile în Dreptul roman și în Dreptul român;
b) Curs complet de aritmetică pentru școalele urbane și rurale;
c) Geografiile județelor: Constanța, Tulcea, Teleorman, Iași, Caliacra și generalități asupra României, în colaborare.

d) Cartea Adultului de curs primar, în colaborare, pentru elevii-adulți candidați la examenele de absolvire.

Toate aceste lucrări sunt aprobate de Onor. Minister ca manuale didactice. «Cultul Eroilor» în școală și în cazarmă, 1926.

4) A publicat în revista noastră articole relative la diferite probleme școlare;

5) A condus, ca director, timp de 12 ani o Școală de adulți, care a dat în acest interval 184 absolvenți; cum și o școală Industrială de ucenici timp de 2 ani. Ambele aceste școli au fost mutate la o altă școală, fiindcă încăperile dela etajul locallui au fost transformate în dormitoare pentru elevele Școlii Normale de Învățătoare.

În calitate de Președinte al Asociațiunei Membrilor Corpului didactic primar din Județul Constanța, secundat de un comitet ad-hoc, a deschis în Constanța, la 1919, un «INTERNAT» pentru fiii de învățători, de preoți și de săteni, cari urmau la liceul din localitate. Cu o plată mai mult de cât modestă, — 120—130 lei lunar, — copiii primeau acolo: locuință, hrană, încălzit, iluminat și spălat; pe când la gazde, în oraș, ar fi trebuit să plătească de 10 ori mai mult. Internatul era instalat pe Str. Tudor Vladimirescu, într-o clădire frumoasă și încăpătoare. În primul an s'au adăpostit

19 fii de învățători, preoți și săteni și 17 fii de săteni, elevi ai școlii de comptabili, înființată de Federala Băncilor populare din județ. Retrăgându-se din asociațiune pentru motive de ordin politic, școala s'a închis, iar în local s'a instalat clubul fărănist.

6) NOTĂRI LA INSPECȚIUNI. În curs de 28 ani, n'a avut nici o inspecțiune cu notarea de insuficient sau rău. Se găsește la școală registrul de inspecții dela 1894, un altul mai vechiu fiind distrus cu prilejul războiului.

Din acest registru rezultă, că în 34 ani a avut 28 inspecțiuni cu calificativele următoare: Bine 2. — Foarte bine 17.

Foarte bine, cu mențiuni de laudă, mulțumiri, felicitări, simbol de muncă, erou, vrednic de stimă și de admirație 9.

În total 28 de inspecțiuni.

Rezumăm aci aprecierile d-lor inspectori școlari din cei din urmă 3 ani:

D-l Gh. Simion, inspector școlar, cercetând amănunțit elevii clasei sale, constată rezultate excelente și încheie astfel:

«Pregătit cu o cultură superioară, în continuă perfecționare, înzestrat cu o putere de muncă neobosită, și-a cunoscut chemarea și și-a îndeplinit-o ca un adevărat erou. E vrednic de toată lauda și admirațiunea noastră.

Proces-verbal No. 81 din 24 Mai 1892.

D-l Lupu Antonescu, Inspector General al învățământului secundar, asistând la o lecțiune de Limba Franceză făcută de d-l Tănăsescu cu elevii din Cl. III și IV, găsește că «proba» a fost cu desăvârșire de bună. În cele 6 luni cât au ținut lecțiunile, câte 3 ore pe săptămână, școlarii aceștia au isbutit să citească bine, să pronunțe binișor, să vorbească lesne despre toate chestiunile cari le învățaseră după manualul din Cl. I-a secundară a d-lor Treănteș și Alexeanu. De notat este, că nici unul nu știuseră ceva franțuzește de acasă. Între ei se aflau copii de lucrători, de plugari, și foarte puțini de oameni mai înstăriți: Români, Bulgari, Greci. Rezultatul acesta se datorește, în cea mai mare parte, calităților personale și didactice ale d-lui Gh. Tănăsescu, calități despre care vorbește mai complex d-l Inspector primar Simion, la fila 81 din acest registru și pe cari le-am constatat și eu cu prilejul acestei vizite, etc., etc.»

Procesul-verbal No. 83 din 6 Iunie 1922.

D-l P. Serdinescu, inspector școlar, asistând la examenele de absolvire ale elevilor pregătiți de d. Tănăsescu și interogând pe copii la toate obiectele de învățământ, notează rezultatul inspecțiunii cu foarte bine, și adaugă textual: «Câte n'ar avea de învățat dela acest simbol al muncii, tinerii colegi, cari se arată obosiți înainte de vreme, sau cari și risipesc munca în ocupațiuni, ce nu întotdeauna intră în cadrul ocupațiunii principale a unui învățător al Neamului».

Procesul-verbal No. 84 din 16 Iunie 1922.

D-l I. Rășcanu, *inspector-șef al Regiunii școlare, asistând la examenul de absolvire al elevilor pregătiți de d-l Tănăsescu, se exprimă textual:*

«Am asistat la examenul de absolvire. Elevii au dat la toate obiectele răspunsuri foarte bune și precise. Sunt foarte îngrijiți la vorbire și posedă cunoștințe bogate la toate obiectele. Se vede că au fost foarte bine pregătiți».

«In urmă, s'a făcut examinare la limba franceză. Am constatat rezultate uimitoare: toți copiii citesc curent, traduc și mai ales conversează admirabil. Sunt sigur că ori și când se vor putea servi, în viața practică, de cunoștințele ce le-au căpătat. Nu știu cum să felicit pe d. Gh. Tănăsescu pentru frumoasa și folositoarea muncă ce o depune pentru școală. D-sa este un bun exemplu pentru elementele tinere cari, dacă l-ar urmă, ar putea duce școalele noastre spre adevărata lor menire».

Proces-verbal No. 86 din 27 Iunie 1923.

Ne oprim aci, adăugând că d-l G. Tănăsescu a mai primit:

a) Mulțumiri din partea Ministerului Muncii pentru conducerea școlii de adulți și școlii industriale de ucenici.

b) Idem din partea d-lui Inspector școlar al Circomscripției.

c) Mulțumiri dela Ministerul Instrucțiunii pentru activitate rodnică în școală și în societate, Buletinul Oficial No. 9/924 pag. 621.

d) Posedă «Răsplata Muncii» pentru învățământ Cl. I.

e) Este Comandor al Ordinului «Coroana României».

Incheiăm cele de mai sus, cu următoarele două extrase din anexa No. 2 și No. 3:

«Luând cunoștință tocmai acum de cererea de mai sus a d-lui institutor Tănăsescu, sunt de părere și stăruiesc mult ca să i se acorde gradația de merit, pentru că într'adevăr o merită, întrunind cu prisosință cea mai mare parte din condițiunile prevăzute sub p. c. al art. 142, din noua lege.

«L'am cercetat la școală și l'am găsit muncind tinerește și obținând rezultate admirabile cu elevii săi. Toate arătările de mai sus sunt adevărate la școală și în afară de școală, la lucrările didactice, absolvenți, recompense, distincțiuni, etc.

Inspector școlar de Circ. P. ȘERDINESCU

«Menționăm aci că petiționarul este într'adevăr o podoabă a învățământului și că merită această distincțiune ca o răsplată a muncii de 38 ani pe ogorul școlii dobrogene.

«Cu asemenea dascăl țara trebuie să se mândrească».

Inspector Șef al Reg. X. O. MIRONESCU

Suntem siguri că actualul domn ministru al Instrucțiunii Publice, în care întregul nostru corp didactic are și speranța și încrederea, — va spune acuma ultimul d-sale cuvânt, făcând dreptate.

RED.

Vioara lui Paganini

D-na Zoe Gârbea Tomellini, fiica distinsei noastre colege D-na Smara, colaborează, de mai mult timp, la ziarele cotidiene mai importante din Capitală.

Prin toate scrierile d-sale, d-na Zoe Tomellini, caută să facă legătura sufletească între Italia și fiica ei România.

La noi, prin descrieri minunate, prin vibrațiuni dumnezești, ne înfățișează, în toate direcțiile, gloria Italiei antice și veșnice. Iar acolo, în presa italiană, scoate în relief, la orice ocazie, întregul farmec al țării românești.

Reproducem, pentru astă dată, una din scrisorile D-nei Zoe Gârbea Tomellini, care credem că va interesa pe cititorii noștri.

Într-o sală de marmură în care miile de lumini din candelabre de cristal cad pe greoaie perdele galbene de brocat Genovez, privirea tăioasă a lui Paganini re trăește într'un admirabil tablou împodobit cu laur!

Violonistul celebru, al cărui formidabil talent avea ceva diabolic pentru contemporanii lui, era cetățean al Genevei, care a dat atâția oameni mari omenirii. Eri, vice-primarul fascist, deputatul și mare orator Lantini (al cărui frate e la București) precum și ajutorul său Monleone, au avut admirabila idee de a consacra talentul unui foarte tânăr violonist, *Bronislaw Gimpel*, permițându-i să dea un concert cu vioara marelui artist! Altă dată Kubelik și Hubermann au avut această onoare, dar lucrul se petrecea aproape pe ascuns între câți-va muzicanti și prieteni. D. Lantini a socotit că acest eveniment merită să fie împărtășit tututor intelectualilor și artiștilor din oraș, cum și autenticei aristocrații care și azi poate să fie protectoare a celor ce și închină viața Artei! De aceea ieri, în sala mara a Primăriei, unde în bogate cadruri de mozaic Cristof Columb și Marco-Polo spun gloria navigatorilor italieni, se puteau număra printre invitați personalități cu nume ilustre de veacuri ca: Doria, Spinola, Palavicino, Biondi, Serra, sau ca Amirălu Cagny, eroul din Libia, care a fost și la Polul nord cu Ducele de Abruzzi: ca generalul Fara și Squillace ca prefectul dr. Bacchini ce știe reprezenta guvernul cu mare tact și autoritate; consuli, deputați, artiști, ziariști și ziariști străini, geș ce trebue relevat, căci la Genova nimeni nu se gândește la ei!

Când scriitorul Monleone a dat vioara, în mâna lui Bronislaw, l'am văzut roșindu-se până la urechi de emoție, apoi

cu un gest instinctiv plecându-se s'o sărute. Pentru micul violonist momentul era solemn, căci la 15 ani să cânti cu acel faimos Guarnezi cu care Paganini exaltase. Europa întreagă, nu era puțin lucru! Dominându-și greu nervii, începu „capriciile 23 și 13” de Paganini, dar ne lăsă reci. Însă cu „Follia” de Corelli și mai cu seamă cu „Sonatina VI-a” tot de Paganini, începu minunea! Copilul părea transfigurat; cu capul plecat, cu ochii duși, cu tot micul lui trup vibrând, conștient de talentul cu care l'a dăruit Dumnezeu. Gimpel cânta sigur, just, perfect! Virtuozitatea lui are ceva nesilit, tehnica e impecabilă, temperamentul impetuos! În unele momente ai zice că el fiind inspirat, improvizează, atât e de sigur arcușul, atât e de stăpân pe magicul instrument. Această sonată, a fost acompaniată numai de chitară și mărturisesc că am rămas uimită de modul cum maestrul Noceti a știut să înalțe la un grad nebănuit de artă chitara, ce ne părea ursită să acompanieze doar cântece de dor cu oftături din adânc, ca pe vremea lui Barbu Lăutaru!

„Ciaccona” de Vitali și „I. Palpiti” tot de Paganini, extrem de grele ca execuție cu pizzicați și salturi de arcuș care te lasă înmărmurit, au încheiat programul.

Dar, cum nimeni nu se îndura să plece, Gimpel a mai cântat „Concertul al II-lea” de Wieniawsky. Aici s'a relevat într'adevăr mare artist. Muzica mai adaptată temperamentului său de slav, cu nostalgii și aspirații vagi, cu note adânci de melancolică suferință, a electrizat toată sala prin execuția-i adevărat superioară. Suntem siguri că numele acestui artist va fi luminos în curând: azi e copleșit de fericire, surâde, iscălește programe pentru cei ce au mania autografelor, iar când vioara lui Paganini e din nou sigilată de notar și autoritățile iscălesc pergamentul cu sfințenie, el, copilul genial, rămâne cu ochii țintă pe cutia de cristal, ca și cum basmul frumos s'ar fi sfârșit...

Târziu îl întreb dacă a fost la București. Îmi răspunde, plăcut impresionat, că va merge cu siguranță la toamnă, pentru că i s'a spus că bucuruștenii sunt adânc cunoscători și amatori de muzică.

Zoe Garbea Tomelini

J A L E

*Eu nu știu cine-a blestemat
Să plângem veșnic împreună :
Ea mă iubește ca nebună,
Și eu pe ea, că mult e bună...
Dar nu știu cine-a blestemat,
Că plângem veșnic împreună.*

*De triști, de! — suntem amândoi...
Când ne-am luat, eram doar unul —
Și n'ar fi răs ușor ceapcânul —
Eu singur, eu eram nebunul.
Și-acuma suntem amândoi...
Când ne-am luat eram doar unul.*

*A fost așa : Mi-era urât
Să tot trăesc stingher pe lume;
Voiam să las și eu un nume,
Să râd, s'aud spunând la glume.
Așa a fost. Mi-era urât
Să tot trăesc stingher pe lume.*

*Și ce-am făcut ? — Mi-am fost ales
O fată mândră și cuminte, —
Să-ți uiți și de potcap, părinte ! —
Mult știa să mai alinte,
Bătu-o-ar Sfinții ! — Mi-am ales
O fată mândră și cuminte !*

*Se vede că era târziu,
Că prea visasem mult iubirea,
Că prea mi se 'năspriese firea,
Căci nu știam ce-i mulțumirea :
Se vede că era târziu
Și prea visasem mult iubirea*

*Sedeam pe gânduri nopți întregi,
Pân' ce-o vedeam încet că vine :
— Ce, iar ești supărat pe mine ?
— Nu scumpo, nu mi-e tocmai bine.
Și stam pe gânduri nopți întregi
Pân' ce-o vedeam încet că vine.*

— Atât ți-era, să fii iubit!
 Acuma ești; ce-ți mai lipsește?
 — Mai bine cine tot dorește,
 Dar visul nu ți-l împlinește! —
 «Atât mi-era, să fiu iubit!
 Acuma sunt; ce-mi mai lipsește?»

Săraca fată-a priceput
 Că nu mai cred nici în iubire...
 A plâns de și-a eșit din fire.
 O! visul ei de fericire!..
 Căci biata fată-a priceput
 Că nu mai cred nici în iubire.

Am plâns și eu de plânsul ei,
 Așa mi se făcuse milă;
 Am strâns-o 'n brațe: «Ce copilă!
 Tu știi că te iubesc!... «Mi-e silă...»
 Și-am plâns și eu de plânsul ei,
 Așa mi se făcuse milă.

Ne-am prins de milă amândoi
 Și-acuma plângem împreună;
 Ea mă iubește ca nebună,
 Și eu pe ea, că mult e bună,

Ni-e milă nouă d'amândoi,
 Și plângem veșnic împreună.

RADU D. ROSETTI

Vederi pedagogice - culturale

Programa analitică este schițarea planului lucrării noastre spirituale. Ea precizează timpul și sfera de acțiune a fiecărui institutor sau învățător. Un lucrător își îndeplinește rolul și datoria sa numai atunci, când execută cu scrupulozitate partea sa de lucrare pentru realizarea întregului și când, chiar contra afecțiunii sale, se supune legii superioare a totalității. Aplicările personale, cari când ici, când colo, se abat dela calea trasă în program, ici neglijând, colo grăbindu-se etc., constituie o primejdie și o piedică pentru rezultatul totalității lucrării.

Obsevând continuu programul, se cere ca timpul și mate-

riă de predat, să fie puse în mod economic în echilibru, desfășurându-se materia, fără grăbire sau întârziere, către scopul propus.

Ordinea este cea mai bună administratoare. Sub conducerea înțeleaptă și liniștită a ordinei, se mărește tezaurul, iar prin dezordine se pierde chiar și bogățiile.

Dascălul este liber, în alegerea metodei, dar este cu totul limitat în alegerea materiei de predat care se află în program.

Toate obiectele de învățământ și toate clasele stau în strânsă legătură unele cu altele.

Numai când fiecare materie din orice clasă s'a desfășurat exact și potrivit cerințelor programei analitice, se poate dobândi o bază sigură pentru lucrările clasei următoare. Cine nu întrebuințează bine timpul, cine merge pe dibuite și cine face de toate, dar numai ce trebuie nu; acela face o mulțime de neajunsuri și păcate față de școală, căci rupe înlanțuirea organică a ucării, și în fine față de el, căci răpește lucrării sale liniștea și demnitatea, iar inimii sale bucuria și plăcerea.

Ceiace este programa pentru nu an întreg, aceea este preparatiunea materiei pentru fiecare oră. Materia fiecărei ore de lecțiuni, să formeze în conștiința învățătorului o unitate metodică înainte de predarea lecțiunii. Cum să se procedă la o pregătire de lecții, ca să se obție rezultate sigure? Simpla combinare și îngrămădire de materii, ce se aruncă peste capul copiilor ca un duș de apă, nu constituie o pregătire. Materia predată astfel, trec peste capetele copiilor ca și apa peste lespezile unui pârâu de munte.

Preparatiunea constă în gruparea metodică a materiei de predat, sau în facerea din timp de planuri pentru fiecare lecțiune.

Experiența ne învață să știm, cam cât se poate prinde într'o oră, de mintea unui copil. Pentru pregătire să se aleagă cu îngrijire materia bucăților singuratice și să o reducă la strictul necesar. Varietatea materiei împiedică unitatea rezultatului. Materialul sec să se limiteze cât se poate de mult, să se aleagă însă cu preferință tot ce deșteaptă interes și plăcere, tot ce revărsă vioiciune și produce stimulare și tot ce se imprimă cu înlesnire în memoria elevului. Se înțelege dela sine, că se cere dela institutor și învățător, să știe cu mult mai mult despre obiectul ce-l predă, decât ceea ce are de predat, în ora de prelegeri. El trebuie să se scruteze și să poseadă întreg terenul.

Dacă priceperea și știința sa s'ar mărgini numai la manual, atunci învățătorii și elevii s'ar asemana cu niști ceasornice de nisip, unde trece nisipul dintr'o sticlă într'alta.

Materia coordonată să fie îmbrăcată într'o formă plă-

cută și atrăgătoare. Cine și pregătește d'acasă bine lecțiunile de predat, acela economisește mult timp și muncă, evită supărarea, se bucură de mersul regulat al învățământului și asigură elevilor priceperea învățături. Preparația bună cere mult timp, dar fără aceasta nimeni nu poate deveni un bun învățător pentru școală.

Pierderea timpului este mai rea ca a banilor, căci banii pierduți se pot recăștiga, iar timpul pierdut nici odată. Viața nu se poate prelungi nici o secundă. Un minut pierdut în fiecare oră, constituie o mare pierdere în viața unui om. Nimic nu este mai dăunător dezvoltării prielnice a lucrărilor în școală ca zădărnicea timpului. Dacă unele școli nu dau rezultate dorite, cauza este neglijența și pierderea timpului. Nimic nu poate fi mai în detrimentul unei școli, ca lipsa de punctualitate și pierderea de timp, ba cu una, ba cu alta.

Un institutor sau învățător care nu este punctual, nu poate influența asupra școlarilor în mod educativ, din contră: dă cel mai rău exemplu.

Nota cea mai caracteristică a unei școli bune este punctualitatea dascălilor. Este o chestiune de onoare pentru întreg corpul didactic, cași pentru fiecare învățător în parte ca să nu lase nimic de dorit în privința aceasta. Să se înlăture, asemenea, tot ce ar împiedica participarea tuturor elevilor la lecțiuni. Învățământului să se dea întreg timpul, iar școlarilor întreg învățământul. În sala de clasă să nu domnească de cât dorința de lucru, simțul datoriei și al ordinei.

Metoda la predare, să fie șinile prin care să introducă în conștiința elevilor un material bine coordonat și potrivit cu firea lor. Din multele metode, aceea este cea mai bună, care face ca materia de predat să se producă și să se desvolte în sufletul elevului. Aceasta este metodică genetică sau inductivă. Ea introduce pe elev d'adreept în materie, face ca el însuși să vadă, să priceapă, să judece și să tragă concluzuni, să caute și să afle necunoscutul, așa că materia de predat se desfășoară prin el însuși. Aceasta este metoda pe care Roussau în Emil al său, o numește a afla însuși știința.

Metoda inductivă caută adevăratele puncte de plecare, dezvoltă din elementele dobândite în mod firesc cunoștințe noi, cultivă toate puterile sufletești și prin aceasta ajunge la puțința de a poseda cele învățate. Cea mai sigură chee a învățătorului pentru deslegarea ghicitoare psihologice și metodice, este amintirea de modul cum s'a instruit el însuși. Baco de Verulan pretinde ca elevul să fie condus la știință pe aceiași cale, pe care a ajuns însuși învățătorul. Instruirea elevului trebuie să fie dar o repetare a procesului ce s'a împlinit deja în învățător. Este de condamnat orice metodă, care cultivă în mod unilateral numai o singură putere a spiritului în detrimentul celorlalte. Vechia școală cultiva nu

mai memoria și se interesa prea puțin de faptul, dacă materia acumulată acolo este moartă sau vie. Deviza școlii moderne și rațional este, de a cultiva în mod armonic toate puterile sufletești, totuși se întâmplă și astăzi, din nefericire, că teoria zboară înainte, iar practica abia vine schiopătând!

Repetirea cunoștințelor făcută la timp este asemenea de mare importanță și nu trebuie neglijată.

Disciplina în școală este îngrădirea lucrărilor spirituale și una din condițiile neapărat trebuincioase, pentru prosperarea învățătorei. Disciplina are menirea de a ne procura ordinea și atențiunea și de a înlătura tot ce le conturbă. Atențiunea este unica poartă, prin care se poate intra în sufletul școlarilor. Ea, într-o clasă, este măsura cea mai sigură de valoarea materiei de predat și de iscusința învățătorului. Lipsa de disciplină împiedică, prin tot felul de întreruperi, cursul regulat al lucrărilor în clasă, răpește elevilor interesul de a învăța, iar învățătorului plăcerea de a predă. Contribue mult la menținerea unei bune discipline, personalitatea și ținuta învățătorului. Cine instruește în mod calm și atrăgător, cu voce blândă; cine ține sub privirea sa întreaga clasă și pe fiecare elev în parte, acela va putea să țină ordine și să instruiască fără multe mijloace disciplinare. Cine umblă de colo până colo prin clasă, cine n'are șir în expunerea ideilor, cine se supără de toate nimicurile, cine se ocupă numai de un singur elev neglijând pe ceilalți, acela nu va avea progres și va suferi mult de năsdărăniile copiilor.

Ca măsuri disciplinare se recomandă cu succes: Ordine precisă în toate, un loc bine fixat pentru învățător, voce calmă și blândă, neabaterea din șirul lucrărilor pentru orice neorânduială, restabilirea ordinii turburate prin simpla chemare a atențiunii, sau prin încetarea subită a explicărei. Un maestru totdeauna învăța, zice Marțial și noi învățătorii să ne ferim de prezumția că suntem învățați, pe deplin pregătiți și că nu mai avem trebuință de nimic.

Să căutăm, cu toată seriozitatea, ca continuu să ne mărim cercul cunoștințelor. Făcând așa, am ferma credință că ne vom îndeplini în excelente condițiuni nobila dar greaua noastră misiune.

Adevărata îndrumare în învățământul nostru s'a dat și se dă, în prima linie, de învățământul primar. Învățătorii și institutorii dau în mic copiilor cunoștințele cele mai importante cetățeanului de mâine; ei vorbesc cei dintâi, generațiunilor ce se succed, despre patrie, de neam și de idealul nostru în viitor, făurind caractere și buni patrioți. Pretutindeni misiunea învățătorului și a institutorului este decisivă, toate țările recunosc aceasta, dar năcări nu poate avea o importanță mai mare ca la noi, unde pe lângă misiunea de institutor, o are și pe aceea de educator. Mai mult încă: la noi mai are și sarcina de întemeetor al mișcărei economice rurale și urbane, prin sfaturile folositoare date la timp și

cu îngrijire agricultorului dela sate sau meseriașului, sau comerșantului dela orașe. În înălțarea economică a fiecăruia dintre noi, stă salvarea scumpei noastre țări.

Învățătorii, în deosebi, au un material bogat din care se poate face, cu puțină bunăvoință, totul pentru progresul învățământului și binele neamului.

Copilul săteanului este vioi și pătrunzător, el soarbe cu nesaț vorbele dascălului, așa că în multe părți învățătorul este răsplătit și fericit în munca sa executată cu pricepere și în mod cinstit. Și cum ar fi copilul săteanului altfel, când țaranul nostru n'are pereche ca deșteptăciune? Vara, el îndeplinește cea mai grea muncă câmpenească. Bine sfătuit și bine condus, săteanul nostru este totdeauna fericit, totdeauna mulțumit și ascultător.

Brav și neobosit la muncă, el a jucat hora la 30 August 1877—ziua cea de sânge udă — înainte de a intra în foc sub ghiulele vrășmașului și pe când primul batalion al regimentului cădea secerat de gloanțele ucigătoare ale inamicului păgân.

Dacă cercetăm cântecele lui, snoavele, proverbele și poeziile lui, ne convingem de câtă bogăție, câtă imaginație și ce comori de frumusețe conțin ele. Poporul nostru este dar, cel mai frumos aluat din care se poate face totul pentru mărirea neamului nostru, numai să fie bine sfătuit și condus.

Rolul învățătorului este mare și multiplu; iată de ce afirm cu plăcere că ei sunt nu numai învățători ai neamului, dar și sfetnici ai satelor. Pe lângă regulile de sintaxă, geografia lumii etc., necesare copiilor;—ei trebuie să pue cel mai mare preț pe sfaturile unei bune gospodării, pe altoirea și înmulțirea pomilor roditori, pe cultura legumelor, pe menținerea și dezvoltarea industriei casnice, pe creșterea albinelor și a viermilor de mătase, pe creșterea și îngrijirea bună a vitelor, pe observarea regulilor igienice, pe respectul legilor și al autorităților țarei și îndemnarea la muncă și economie, — căile pe care se pot îmbogăți și duce o viață mai mulțumită.

Avem datoria a ne face utili și respectați societății nu numai prin sfaturi bune și învățătură de carte, dar și prin o purtare exemplară, morală și demnă în toate împrejurările.

Să demonstrăm sătenilor că trebuie să se gândească cu deosebire la datoriile ce au față de țară și de legi, de cari mulți habar n'au. Să-i facem să-și iubească satul, legea și moșia strămoșească, călăuză prin cari au rezistat la toate neajunsurile, timp de multe veacuri. Să muncim fără preget, încât să nu mai rămână un singur român fără știință de carte, așa cum e în Suedia, unde nu se află un singur muncitor care să nu știe să scrie și să citească. Căci, nu trebuie să prețuim dezvoltarea culturală a unui popor după câte-va celebrități. Să

ne credem mai fericiți când vom avea o mie de cunoscători ai alfabetului și numai un învățat, de cât să avem o mie de învățați și cinci milioane de inconștienți! Privirea noastră, deci, trebuie să fie atintită numai asupra poporului, căruia să-i dăm o cultură și o educațiune cât mai serioasă.

Ioan T. Cruțescu

U N V I S

Era în anul 1887.

Ileana avea atunci 22 de ani.

Voinică, frumoasă, cinstită, harnică, — mai era înzestrată și cu un suflet bun, milos.

Sărmana fată nu-și cunoscuse familia, nu-și aducea aminte de părinții ei.

Rămăsese orfană de mică copilă. Până la vârsta de 9 ani fu crescută de o mătușă a ei, o bătrână văduvă și săracă.

De atunci a servit când la o casă, când la alta, îngrijând de vre un copil mic, sau dând ajutor pe la bucătărie.

Învățase singură să citească și să scrie.

Mai târziu, când se făcu mai mare, intră ca «fată în casă» la d-ra B... din Calea Moșilor; — o d-ra bătrână, cam de 50 ani, dar foarte bogată.

Ileana era acum fericită. Stăpâna ei o iubea mult și ar fi dorit să nu se mai despartă de dânsa.

Dar, inevitabilul se ivi, șarpele o mușcă la inimă.

Stroe, un tânăr prezentabil, însă vițios, bețiv, și cartofor, — o ceru de soție.

Deprisos fură toate sfaturile d-rei B... Dragostea nu vede de cât calitate, iar defectele semnalate de lume, sunt calomnii.

Se făcu nunta. Ileana avea strânsă o sumă de bani, cam însemnată pe vremea aceia. Astfel, în primele luni căsnicia fu, — cum se zice, — de miere. Stroe putu, pe cât posibil, să-și ascundă patimele. Dar mai târziu, când banii se isprăviră, arama se dete pe față. Nici căsătoria, nici dragostea nevestei sale, nici sfaturile acestora nu putură să influențeze reaua lui fire. Își reluă drumul întrerupt în acel scurt timp. Banii ce-i mai rămăsese și ceiace putea să mai câștige și el, dedea regulat pe băutură sau la cărți.

Ileana începe să întrevadă un viitor negru. Incepu să regrete viața de mai înainte, hrănită de o speranță, de un ideal perudute acum pentru totdeauna.

Adesea o podideau lacrimile și-și aducea cu durere aminte de cuvintele d-rei B...: «Fugi de dragostea unui om fără meserie,

betiv și cartofor. Iubirea ține doar o clipă, și după ea vine căința».

După 14 luni de la căsătorie, Ileana născu un copil.

N'ar fi o cheltuială tocmai mare ca să crești un copil. Dar Ileana nu mai putea acum să se ducă prin familii și să lucreze cu ziua, iar Stroe își înțelesese tot așa de puțin datoriile de tată, ca și pe acelea de soț.

De multe ori mama și copilul ar fi murit de foame, dacă n'ar fi fost tot d-ra B... care să-i ajute din când în când.

Vasile, — așa se numia copilul, — cu cât se făcea mai mare, cu atât devenea mai arțăgos, mai rău, mai neascultător. Fura banii ce-i găsea prin casă și-i dădea bragagiului. Se urca pe uluci, rupea florile din grădinele vecinilor, bătea copiii de seama lui, cu toate că era beteag, având mâna stângă pe jumătate paralizată. Medicii de la spital spusese că n'are leac, fiind o boală ereditară, moștenire de la părinte alcoolic.

Stroe se ducea pe la târguri, lipsia adesea cu lunile, iar când se înapoia, era tot cu mâna goală. Dacă nevasta-sa îndrăsnea să-i facă reproșuri, o lua la bătaie.

II.

Șase ani trecură, șase ani de suferințe și torturi. Ileana născu acum un al doilea copil, căruia îi dăde numele de Andrei.

Cu cât trecea vremea, cu cât viața devenia tot mai grea, cu atât, însă, o rază de speranță încolțea tot mai mult în sufletul chinuit al Ileanei.

Andrei nu semăna de loc cu fratele său, nu avea nici unul din relele lui instincte.

Când atinse vârsta de 7 ani, îi dăde la școală și în cei patru ani, fu cel dintâi în toate clasele. Ar fi ajuns departe, dacă ar fi putut să continue școala.

Andrei intră ca practicant la un magazin mare din calea Victoriei. Înaintă repede și la sfârșit de lună aducea leafa lui intactă și o dădea mamei sale.

Zilele se înseninară, casa deveni tot mai înbelșugată. Numai Vasile ciupea, fura ce putea fura, și ducea la cârciumă.

Fericirea nu ținu însă mult. Și soarele, dătătorul de viață, apune. Andrei împlinise 21 de ani și fu luat în armată. Tatăl său murise cu doi ani mai înainte, iar Vasile, fiind beteag de mâna stângă, fusese scutit de armată.

Ileana a vărsat multe lacrimi. La despărțire a plâns și Andrei, nu pentru că-l luase la armată, îi plăcea viața de soldat, viață împletită din sacrificii și destinată Patriei. Dar, se gândia și la biata lui mamă.

III.

Se distinse și în armată. Înaintă caporal, sergent și înainte de doi ani fu plutonier. Solda ce primea, o dădea tot mamei sale.

Dar, a fost scris, se vede, în cartea negrelor destine, ca viața Ileanei să nu fie de cât un lanț lung de suferințe și dureri.

Sosi ziua de 15 August 1916. România intră în marele războiu mondial. Franța era amenințată, iar sora ei mai mică trebuia să-i vie în ajutor, chiar cu riscul vieții sale.

Armatele române trecură Carpații, spulberând, în drumul lor, pe vrășmașii, pe asupritorii seculari ai neamului nostru.

Armatele germane, mereu biruitoare, văzură numai de cât primejdia, părăsiră gândul d'a nimici Franța, schimbă drumul, îndreptându-se fulgerător în spre Ardealul aproape cucerit.

Se încinseră lupte aprige, fără asemănare; pământul Daciei de odinioară se scaldă în sânge, iar Carpații, devenind altă de vitejie, luminară calea spre viitor a poporului român, popor legat pe veci de cer și de pământ.

A biruit forța, numărul: — dar, a biruit vremelnice, căci rămăsese întreg și neatins sufletul.

Resturile armatei române se retraseră în grabă în Moldova, și acolo se refăcură.

Urgia teutonă le-a urmărit, dar s'a prăbușit. Pe acolo nu se mai putea trece.

Divizii întregi germane se nimiciră, mușcând din pământul sfânt al țării.

Oituzul, Mărdăștii și Mărdășeștii în veacuri vor vorbi omenirei de gloria română!

IV.

Ceiace trebuia să se întâmple, s'a întâmplat. Aroganța, nedreptatea și forța îngenuchiară.

Soarele mântuirii răsări pe orizontul lumii. Aerul curat învioră viața sufletelor. Eroii, martirii, dictează legea legilor ce nu se pot schimba.

V.

Rând pe rând se înapoiau la căminele lor cei rămași în viață. Ofițerii superiori, inferiori, soldați, cu toții erau sărbătoriți așa cum se cuvenia să fie.

Andrei, însă, nu mai venia, nu se știa nimic despre el. În acel

mare învălmășag, o fi murit dincolo, peste Carpați, sau poate a căzut în Moldova, în rândurile eroilor cari luptau pentru libertatea eternă.

Ileana, nenorocita mamă, plângea neîncetat. Adesea i se părea că vede pe Andrei plin de sânge, străbătut de gloanțe, căzut alături de o movilă cu cadavre omenеști.

Veselia din jurul ei, îi marea și mai mult durerea.

VI.

Era în anul 1919, în ajunul Paștelui.

Ileana, îngenunchiată în fața icoanei Maicei Domnului, se ruga mult, mult.

Apoi, se sculă, căzu pe un scaun, și rămase aproape în nesimțire.

Se luminase de ziuă. Pe străzi trecea lumea cu lumânări aprinse și peste tot se auzia: *Hristos a înviat!*

Pe la toate casele mesele erau întinse și bucatele pe foc. Și vremea era frumoasă, și soarele strălucia pe un cer senin....

Ileana văzu de odată că se deschide ușa. Cu un pas clătinat intră factorul poștal, acela care odinioară îi aducea mereu scrisori.

Factorul trebuie să fi plâns, căci avea ochii roșii.

Îi aduse o telegramă. Ileana o desfăcu repede și citi. Se stabilise că Andrei căzuse pe câmpul de luptă.

Un tipăt sfâșietor izbucni din peptul nenorocitei mame.

Sări de pe scaun, cu privirea rătăcită, cu fața galbenă ca ceara.

În acelaș timp, însă, auzi afară sogmot, voci cari strigau: «Să trăești!»

Apoi, ușa camerei se dete înlături. Un om intră. Avea sabie la cingătoare, trese de căpitan la chipu și pieptul plin de decorații.

Ileana se uită zăpăcită la mândrul ofițer, îl fixă câțva timp, se apropia încet de el, apoi deodată căzu în brațele lui.

Era Andrei!...

Dar factorul? dar telegrama?

A fost un vis. Medici! psihiațeri îi zic halucinație.

P. MACRI

COPILUL

Are o grămadă de aur și mărgăritare și
totuși a venit pe lume ca un cerșetor.

Rabindranath Tagore

O întreagă pleiadă de mari doctori, cu glas de arhangheli strigă dela un capăt la altul al țării; „Ne mor copiii, se prăpădește neamul!” Aceasta se petrece din cauza relei creșteri sub raportul fizic, care închide zilnic în negura mormântului sute de ființe gingașe și nevinovate. E un glas de jale și de durere care te pune pe gânduri, când vezi căzând sub nemiloasa coasă a morții, floarea tinereții, speranța și nădejdea frământărilor noastre. Evident că ne lipsește bunul simț necesar în îndreptarea acestei rele stări. De multe ori familia și în general școala, ori mediul social sunt o tragedie pentru copil. Vremurile de după războiu au mărit și mai mult suferințele acestui calvar.

Inimile tinere au nevoie de puteri cari să vorbească sufletului căruia azi orce avânt i-e înăbușit. Instrucția de azi e datoare să înlăture buruienile cari înăbușă și să lase liber dezvoltarea firească a vieții copilului. „Cea mai bună pregătire pentru viață e o copilărie și-o tinerețe fericită” e un apel al lui Gransberg care ne înduioșează.

Marele Sienkiewicz, descrie admirabil într-o poveste de Crăciun tragedia școalei în ființă și azi.

Un copil inteligent și orfan de tată, moare în ajunul sărbătoririi nașterii Domnului, surmenat și obosit, învățând într-una pentru a oferi cadou mamei sale, mult dorita notă bună. Deși inteligent, însă nu e luat în seamă de profesor din cauza unui defect de pronunțare. Dar nopțile nedormite în șir pentru a mulțumi odată pe profesor, și a câștiga nota promisă mamei, îi aduc meningita care-l stinge fulgerător chiar în noaptea Crăciunului. Colegii vin să-l plângă, așa cum inimile tinere știu să plângă și-l văd mai mare chiar decât inspectorul școlar.

Filozofia acestei nuvele ne dă a înțelege că școlarul este mai mare pentru școală decât toate legile, regulamentele, inspectorii, profesorii, etc. Cazuri, ca cel de mai sus, se petrec zilnic, sub diferite forme, aproape în toate școlile noastre. Noi n'avem încă un cult deosebit pentru copil, care trebuie ridicat până la cea mai înaltă expresie a divinității pe pământ.

Cine dintre noi n'a regretat copilăria, această vârstă de aur, unde râsul este totdeauna pe buze și sufletul totdeauna în pace! Vinovate de starea actuală a relei formări a sufletului copiilor, sunt în primul rând familia și școala. Ele n'au înțeles că prima datorie a lor, după cum spune și Rousseau, este să iubească copilăria. Toată străduința noastră se spulberă în vânt, dacă

n'am lăsa urmași sănătoși la trup și la minte. Iar orele de pregătire să fie ore de sărbătoare" (Scharrelmann).

Sufletul copilului fiind caracterizat printr-o simțire exagerată de obicei, și cum inteligența sa nu e pe deplin formată, neapărat că are nevoie de îndrumări metodice și raționale sub toate formele educației.

Aruncând o privire generală asupra copiilor cari urmează școala primară dela războiu încoace, avem în față o icoană tristă și dureroasă. Fete slăbite și îngălbenite, trupuri pipernicite, par istovite, mici la statură, înapoiți sufletește, rău îmbrăcați, vin zilnic în școale, unde de multe ori iarna nu e foc, să primească lumină, de la un dascăl căruia societatea îi cere muncă și jertfă de apostol, fără ca să-i dea și lui cele necesare pentru un traiu modest indeajuns. Prost hrăniți, am avut de atâtea ori răgazul să le cercetez mâncarea zilnică și n'am găsit în micuțul săcui de cât mămăligă și o ceapă. Se poate menține o viață de copil în bune condițiuni cu asemenea hrană? Nu. Și de aceea școala nu are rezultate frumoase, iar copiii se sting înainte de vreme.

Admitem că sunt produsul unei generații care și-a cheltuit aproape toată energia pentru câștigarea unor zile de mărire ale neamului, dar acest produs mai este influențat în rău de toată mentalitatea absurdă a mediului și societății întregi, care nu-și dă seama indeajuns de rosturile mari ale copilăriei.

Nici în viața învățământului secundar nu găsim lucruri mai bune. Elevi înghesuiți în clase extrabugetare din toate punctele de vedere, necunoscuți unii măcar de un singur profesor, suflete care rar tresaltă de fiorul unei bucurii, ajung mai târziu ființe fără forță, fără avânt și entuziasm. Și lupta vieții nu se câștigă fără acestea.

Fii de săteni, dornici de a-și însuși firul unei cărări mai bune, porniți de pe plaiuri depărtate, unde, dacă le lipsiau multe, aveau cel puțin aerul inviorător și dătător de putere, vin la orașe, stau la gazde sărace și li se spulberă pentru totdeauna poezia adevărată a vieții. N'au aer, lumină, căldura trebuitoare, hrană suficientă și dorm înghesuiți.

Apoi se mai ceartă cu gazda, totdeauna o femeie pretențioasă care trăește de pe urma lor și rea, nevoie mare. Și toate acestea la un loc dau insuficiența notelor, fără ca profesorul să cerceteze vreodată tot ceace a influențat-o.

Școala nu trebuie să fie o închiziție, ci o mamă iubitoare care trimite raze de dragoste nu numai asupra celor de la sânul ei, ci și mai departe căutând să facă lumină. Ce scop mai poate avea învățământul, dacă atâtea neajunsuri îl împiedecă de a forma modele de acțiuni și de gândiri încheiate în obișnuințe, pentru cea mai bună potrivire a individului cu locul unde trăește. „Copilul este o ființă neadaptată vieții". (Claparède) iar noi

trebuie să întrebuițăm toate mijloacele pentru adaptarea lui la viața socială.

Toată copilăria nu folosește decât la așa ceva. Educația nu poate fi decât organizarea resurselor ființei omenești și a puterilor ei de activitate, care o fac capabilă să se adapteze mediului social și fizic, e o idee preconizată de curând de psihologul și pedagogul american James.

Scoala singură nu poate îmbrățișa cu toată căldura necesară, marea problemă a copilului, când numai 16 la sută din copii care urmează la cursuri au totul la îndemână, colaborând la formarea lor și familia într-o largă măsură. Restul, în care intră și un mare număr de orfani, ai căror părinți au căzut pentru o idee sfântă, și pentru care Statul a făcut foarte puțin relativ la îmbunătățirea traiului, își asimilează cu greu cunoștințele trebuitoare reușitei în viață. Buna creștere a corpului înraurește favorabil asupra dezvoltării facultăților sufletești. *Meus sana in corpore sano* nu e rostită de noi, ci tocmai de Juvenal.

Copilul, un capitol mareț și vast în mijlocul tuturor problemelor noi care trebuiesc rezolvate pentru progresul neamului, cere grabnică și adâncă atenție din partea tuturor. Stările de fapt expuse mai sus, n'au altă pretenție decât să răspândească mai multă dragoste față de copil.

Viitorul este al copilului. De zilele de fericire ale neamului, în care acest copil e o sărbătoare, răspunde toată străduința noastră de azi, pentru a-l crește cum se cuvine.

Cu drag ne-om odihni atunci, bine cuvântați de mulțumirea și liniștea sufletească a împlinirii unei datorii cu toată sfințenia și răspunderea.

D. Pupăză

Invățător

Dobrița-Gorjiu

Maiu 1926.

Lacrimile femeilor în lumina științei

De ce plâng femeile mai mult și mai ușor decât bărbații? Sunt mai slabe de umeri, răspunde poporul. Știința a căutat să explice acest fapt fiziologic și medicul englez, Sir Charles Sherrington a ținut o conferință asupra acestei chestiuni la societatea de medicină din Hull, susținând următoarele:

E dovedit că emoțiunile și turburările sufletești sdruncină organismul mai mult și mai profund decât munca fizică istovitoare. Nervii devin foarte sensibili și suprasensibilitatea lor nu mai poate fi stăpânită de voința noastră. Noi nu putem obține prin

simplă voință ca inima noastră să bată mai repede sau mai încet, dar o mică emoțiune pune inima în mai agitată mișcare. Persoanele sensibile, delicate, nervoase fără să vrea, se emoționează mai ușor și pun și organismul lor la o mai mare contribuție. Când cineva își surmenează organismul, ajunge la un moment dat, să fie deprimat și când omul e deprimat, plânge mai ușor.

Femeile care trăesc mai mult cu inima lor, cu simțirea și cu sentimentele lor, sunt mai sensibile. Orice emoție, orice iritație, orice sdruncin sufletesc le lovește mai greu decât pe bărbați. Ele sunt mai puțin rezistente, se istovesc și se deprimează mai repede, deci mai expuse la plâns.

Și azi femeile plâng mai mult, decât plângeau femeile altă dată, pentru că azi femeia suferă mai mult. Viața de azi modernă cere femeii mai multe eforturi. Azi fetele, femeile, muncesc în ateliere, în fabrici, în birouri, în prăvălii. Femeile și fetele de azi nici nu-și dau seama cât își compromit sănătatea cu viața furtunoasă ce o duc! Femeile de azi, cad pradă felului lor de trai. De aceea numărul femeilor suferinde, isterice, nervoase, hipersensibile, crește din zi în zi. Femeia mai puțin decât bărbatul știe cum și când să-și menajeze puterile. Femeia nu știe când să se oprească cu munca și cu... petrecerile. Ea muncește peste puterile ei, dansează peste puterile ei... cât timp cântă muzica și apoi... nervii, suferințele, lacrimile. Dacă femeile ar știe să se tempereze, să se modereze mai mult... ar plânge mai puțin!

Aer, soare și apă

— Sfaturi pentru tineret —

— Fortificăți organismul, dar cu măsură, cu pricepere, în mod treptat.

— Câtă să stai numai unde este aer liber, aer curat.

— Nu-ți pierde vremea în localuri închise, în săli de dans, în cafenele, în berării.

— Ferește-te de curenți de aer. Nu bea apă rece, nu mănca înghețată, când ești asudat.

— Băile de soare sunt cât se poate de sănătoase, dar trebuie să te deprinzi cu ele.

— Expune la soare întâi numai câte-va părți ale corpului și pentru scurt timp.

— Ferește-te de insolatie! Arșița soarelui e primejdioasă ca și hainele strâmte și prea călduroase purtate în timpul verii.

— Spală-ți corpul în toate zilele. Când poți, scaldă-te în apă rece. Învață înotul.

— Nu te scaldă, dacă ești asudat sau cu stomacul plin.

— A sta în pielea goală și a lua băi de aer și de soare e foarte sănătos, dar: gândește-te, că nu ești singur pe lume, și e cât se poate de urât, de rușinos și scandalos, să te arăți gol, desbrăcat înaintea oamenilor.

Numai vitele, animalele nu vor să știe ce e rușinea!

„Spicuitor“

Pâine albă, sau pâine oacheșe?

D-l dr. I. St. Furtună publică un important studiu asupra *pâinei albe și pâinei oacheșe*, stablind în mod documentat, care din aceste două calități de pâine e preferabilă hranei omului.

Spicuim din acest interesant studiu, rândurile de mai jos:

De mult timp o idee domina toată problema alimentației: „Omul este o adevărată mașină care are nevoie numai de cărbuni”.

Ideia întemeiată pe teoria caloriilor (căldurii), era legea care a tiranizat igiena alimentară. Cu cât un aliment putea da mai multe calorii, cu atât era mai propriu bieteii mașinei umane. Teoria caloriei a fost moneda falsă a economiei nutritive.

Haeckel spune în savanta sa lucrare „Sur les petites et les grandes obésités” că „practica a dovedit că regimurile „alimentare, stabilite pe metoda calorimetrică, duc la rezultate cele mai înșelătoare și mai contradictorii. Principiile „din fizică nu pot fi introduse exact în biologie”.

Rubner și Atwater, mari savanți, vechii susținători ai dogmei caloriilor, și-au modificat în urmă ideile, și, împreună cu Weiss și alții, spun că, „alimentele nu sunt echivalente când au valoare calorică egală” și că „nu se poate științificește până acum evalua o rație alimentară”.

Pâinea albă este o erezie științifică izvorâtă din teoria calorimetrică. Fiind constituită, mai numai din amidon (scrobeală), și aceasta dând multe calorii, pâinea albă a fost decretată aliment excelent.

Să nu uităm niciodată că omul, sănătos ori bolnav, nu

are zeci și sute de mijloace de a se reface pe fiecare zi, adică spre a trăi și avea energiile trebuitoare vieții.

Omul nu are decât *numai două mijloace: alimentațiunea și repauzul*; pe când are mii de mijloace pentru a risipi sănătatea și viața.

Pâinea și carnea sunt alimentele de care omul nu se des-gustă niciodată, și care-i trebuesc totdeauna.

De când a cunoscut omul grâul și l'a cultivat, a mâncat grâu fieri ori măcinat făcând turte coapte sub cenușe. Po-poarele din Asia au întrebuițat — se crede — cele dintâi, obiceiul de a pregăti pâinea cu drojdii. Mai târziu învățară și popoarele Europene.

În mijlociu 100 de părți de grâu date la măcinat, produc: 70 părți făină foarte albă; 5 părți făină oacheșe; 22 părți tărâțe; 3 părți resturi.

Calitatea I. — Apă 13.34; gluten 10.18; materii grase 0.94; amidon 74.75; celuloză 0.31; materii minerale 0.48.

Calitatea II. — Apă 12.65; gluten 11.82; materii grase 1.36; amidon 72.23; celuloză 0.98; materii minerale 0.96.

Pâinea oacheșe a fost alimentul care a susținut veacuri vigoarea fizică și finețea spirituală a poporului. Pâinea oa-cheșe a fost alimentul omului bogat și sărac, în trecut. Pâinea oacheșe a susținut viața peste 10, 20, 25 de ani a condamna-ților politici prin închisorile riguroase, în care erau hrăniți exclusiv cu pâine.

Pâinea oacheșe este mai digestibilă de cât cea albă, fiindcă conține o categorie de fermenți cari solubilizează prealabil glutenul și amidonul, facilitând acțiunea fermenților digestivi.

Mai mulți medici celebri din Englitera, au dat alarma prin presă, spunând, între altele:

„Din cauza insuficienței calităților nutritive ale pâinei albe, care se vinde obicinuît în Marea Britanie, noi cerem ca o lege să facă obligatorie ca pâinea vândută sub acest singur nume, să fie făcută din făina de grâu neamestecată și care să conțină 80 la sută cel puțin din grâu”.

„La Ligue internationale de l'aliment pur” fondată la Paris, ține continuu conferințe și publică un buletin arătând un pe-ricol grav al alimentațiunei cu făină albă.

Viger, fost ministru, a spus „Societății Naționale de Agricultură din Franța”, între altele:

„Noi trebuie să ne pronunțăm în favoarea vechii consumațiunii de pâine realmente mai nutritivă decât aceia pe care o caută astăzi populațiunea *din cauza albeței sale*”.

„In numele higieniştilor protestez contra obiceiului inspirat de *un sentiment de lux rău înțeles*. Și este regretabil că și muncitorii părăsesc *adevărata pâine* pentru pâinea albă care nu este decât materia amilacee (scrobeala) a grâului și atât!”

Pâinea albă! este cea mai cumplită erezie științifică, spun syndicatele medicale de pretutindeni.

Pâinea albă, exagerând aciditatea în organism, favorizează *demineralizarea* și prin aceasta agravează și mai mult sărăcia corpului în săruri minerale. Pâinea albă nu numai că nu aduce săruri minerale, dar dă afară și pe cele aflate în corp.

Și carenta minerală din pâinea albă nu este nimic pe lângă pericolul că ea eliminază și pe cele adunate cu multă trudă de organism din alte alimente.

Lipsa de săruri minerale în corp însemnează: teren pentru tuberculoză, pentru toate boalele microbiene, scleroză, scrofuloză, anemie, cloroză, rahitism, obesitate, melancolie, angina de piept, neurastenii, perversiuni, caracter irascibil și veninos, artrism, demența, incapacitate de muncă intelectuală sau fizică, lene, agitațiune contra disciplinei, ordinei și echității, etc.

Cu cât mâncăm mai multă pâine albă, franzele, prăjituri, cu atât devenim mai predispuși la lene, la boale și la vicii.

Cei cărora atâtă le este de mult drag *să nu facă nimic*; noii îmbogățiți cari cred în frumusețea vieții *far niente*; tinerii cari au tras *la fit* cursurile de liceu, viitorii șefi ai mișcărilor anarhice care au descoperit mijlocul ca: „*nimeni să nu muncească, dar toți să trăiască din belșug*”; muncitorii cari batjocoresc spiritul de prevedere și de economie, și cred în teoriile cele noi, hipnotizați de ideea de a cheltui tot salariul pentru a trăi ca și cei risipitori; femeile care se țin de modă și se tem de cronică; copiii rău crescuți, fiindcă

mamele s'au ocupat, nu de creșterea copiilor, ci de altele.

Negreșit că moda nu va îngădui celor bogați să cins-tească pâinea oacheșe pe mesele lor somptuoase. Ura de clasă nu va permite muncitorilor să renunțe la pâinea albă, pe care și-au apropiat-o după război și îi dau iluzia egalității sociale, dând cu piciorul pâinei negre a părinților și cins-tind pâinea albă a parvenților și presumpționiștilor.

Noi ne adresăm numai acelor care au rămas — în mij-locul acestei nebunii post belice — buni prieteni cu înțelep-ciunea.

Să revenim la pâinea oacheșe dătătoare de sănătate tru-pească și sufletească. Ea este creatoare de viață și de ener-gii și ne amintește splendida frumusețe a lanurilor de grâu cu spice de aur, legănate de adieri și scăldate de lumină.

Dr. I. St. Furtună

Tribuna liberă a corpului didactic

Cum se face cercetarea cărților didactice

De 23 de ani cărțile mele de aritmetică, pentru școala primară, au fost introduse. Aprobate cele dintii, și singurele complete; la schimbarea programei care înlocuia învățarea după regulă, prin aceia după exerciții. Adică înlocuind dogma-tismul regulilor abstracte și neînțelese, prin cunoștința opera-țiilor de calcul căpătate din exerciții, programa a făcut o mare revoluție în școala primară. Și aritmeticele mele, cari în primii ani au fost singurele introduse în școala primară, ca fiind sin-gurele complete pentru toate clasele, au contribuit cu mult la revoluționarea acestui învățământ.

Mă măgulesc chiar a crede că am contribuit și eu cu ceva la acest progres: fie ca profesor la școala normală de institutori, unde am introdus metoda învățării matematicii prin multe exerciții și probleme; fie prin broșuri, articole de reviste și conferințe, prin care am combătut felul cum se

preda învățământul aritmeticei în școalele primare, în chip dogmatic, începând cu: Ce este aritmetica? Și continuând: Ce este adunarea? Ce este scăderea? etc. etc.

După mine au venit alți autori, din cari mulți din elevii mei, și au continuat opera începută, fie prin lucrări didactice, fie ca agenți de control și au pus școala română pe o temelie solidă, rațională, care face onoare corpului didactic. Și de atunci s'a definit lămurit rolul cărții și rolul învățătorului.

La început s'a scos cu totul regulele din carte, rămânând cartea școlarului o serie de exerciții și probleme gradate, iar învățătorul, prin mijloace de intuiție la început, și apoi prin exemple gradate, să ajungă a face pe copii să învețe operațiile. Expunerea lor constituia regula.

Mai târziu s'a cerut autorilor a pune în carte și regula, fără însă a micșora rolul învățătorului, care avea cartea lui. Carte pentru învățători.

Am spus toate acestea fiindcă cel care a examinat aritmeticele mele, n'a înțeles rolul cărții, și s'a dat la o sumă de observații, cu care a însemnat toate paginile; și cari se reduc la acestea: „Nu s'a făcut intuiția”. „Expunerea este dogmatică.” Adică nu s'a pus încarte în figuri toate mijloacele cari stau la îndemâna învățătorului; sau nu s'a făcut demonstrație.

Mai întâi intuiția, care se face cu mijloace materiale de învățător, nu este o demonstrație; ci mijloc de a da copilului cunoștințe cari sunt ca definiția lucrului; și aceasta la început. Mai târziu se face trecerea gradată a cunoștințelor, prin exerciții numerice, pornind dela cele cunoscute. A scrii, dar, că la clasa III-a lipsește calculul oral în carte; ori că. „Regulele celor 4 operații cu numere întregi și zecimale sunt date dogmatic”, este a nu ști ce este o demonstrație. „Nu sunt abstrase prin intuiție și inducție” zice d-nu învățător Nicolaescu, cel care a examinat cărțile mele, și care scrie pe prima foaie a cărții: „Recenzate de mine, Vas. Nicolaescu”.

D-l „Recenzant” își închipue că cu adevărat, în clasele primare se face aritmetică raționată, fiindcă nu știe ce este aritmetica raționată și nu pricepe că ceia ce se face în clasele primare, pentru a scoate regulele, este numai o aparență de demonstrație, ca să se dea elevilor o cunoștință nouă. Să-i deprindă a lucra, adică a face operația. Aceasta e știința învățătorului. Și ca să ajungă cu înlesnire și siguranță aci, îl trece printr'o serie de cunoștințe gradate. Asta însă, nu e ceia ce se numește în matematică: demonstrație riguroasă.

Dar, această trecere nu poate s'o facă numai cartea școlarului, căreia îi este rezervat rolul de a folosi școlarului, numai după ce îl îndrumază învățătorul, nu de a învăța pe la școlarul singur, fără dascăl.

Prin urmare, toate observațiile ce le face d-l „Recenzant” pe marginea foilor cărților mele, — și e plină cartea de ele, — sunt nepriceperi. Ca de ex.: expunerea numerării de la 60—70, nu e tratată intuitiv. Tot așa cea dela 70—100; și de la 100—1000. Eu înțeleg ce a vrut d. „Recenzant” să spue: că, adică n'am pus în carte figuri cu grupuri de sute de muște, ori de condeie; ori de felurite alte animale sau obiecte cunoscute școlarului, fiindcă d-sa crede că intuiția se face numai prin figuri, nu și prin numere, și că intuiția prin figuri se poate face până în cl. IV, la generalizarea operațiilor.

La fracțiile ordinare mi-a făcut observația la cl. II, că: Nu se va *scrie* sfertul sub formă de fracție ordinară”. — Observați pe acest „nu se va *scrie*”, care reamintește cum vorbeau într-o vreme unii din învățători, după ortografia veche, și spunea revizorului: „Nu știu, d-le revizor”.

Obiecțiunea e doar ca să fie făcută, fiindcă școlarul pricepe forma scrierii de când îi spui: că jumătatea este a 2-a parte a obiectului arătat; și sfertul, a 4-a parte. Și apoi e o cunoștință utilă pentru viitoarele studii, fără să-l îngreueze. Dl. „Recenzant” are însă satisfacția de a se arăta grozav de formalist. Tot așa mare importanță dă d-sa „Probei operațiilor”. La fiecare operație, chiar și la exercițiile repetitoare, scrie pe marginea foi. „N'ați tratat proba operației”. La clasa III e trecută de vr'o 7 ori. Ba e trecută și la împărțire, al. cărui rezultat s'a dat astfel:

$$432=5 \times 86+2$$

adică: *deinmulțitul este egal cu înmulțitorul plus restul*, care este de fapt expresia probei.

D-sa scrie dedesubt: „Nu s'a arătat proba operației”.

Dar unde nepriceperea d-lui „Recenzant” se arată patentă, este la geometrie. Aci scrie că: „*Tot materialul de geometrie e tratat dogmatic, nu intuitiv și inductiv*”. Iar la fiecare în parte: la noțiunile de volum, suprafață, punct, linie, unghi, triunghi, noțiuni de suprafață etc., care sunt date prin figuri și definiții, aceiași însemnare: „Dogmatic”. Poate că-și închipuiește ca să găsească în carte obiecte de carton, de tinichea, de lemn, etc., reprezentând acele figuri geometrice.

Așa înțelege d-sa că nu e dogmatic; nu prin figuri. Dar a crede că puținele noțiuni de geometrie cât se dau în clasele primare pot fi date prin demonstrație, este desigur o mare nepricepere a geometriei. Toate cunoștințele de geometrie ce se dau în școala primară sunt unele intuitive și altele dogmatice; fiindcă i se spune copilului cum este, nu cum s'a ajuns acolo. Și a crede că intuiția este o demonstrație în geometrie, este a nu cunoaște geometria; tot așa cum ai crede că cea ce face învățătorul când înscrie câteva poligoane

regulate într'un cerc, pentru a arăta cum s'ar putea exprima suprafața cercului și lungimea circumferinței, este o demonstrație riguroasă. Nu-i nici de cum. Dar ce vrei să înțeleagă învățătorul care a „recenzat” cum spune d-sa, cărțile mele și scrie: „Suprafața și lungimea cercului sunt tratate dogmatic”. Auziți: lungimea cercului! Își închipue că cercul are lungime și-mi reproșază că n'am demonstrat lungimei cercului.

Răspund că nu pot. Nu știu. D-sa știe tot atât cât știe când scrie că „Nu s'a tratat Rigla”, și pentru aceasta își închipuește că-mi aduce o mare învinuire de metodă.

Rigla, adică linia pe cari școlarii o cunosc de cum intră în școală, ocupă în mintea d-lui „Recenzant” un loc însemnat în predarea geometriei, și trebuie metodic studiată, nu dogmatic.

Și asemenea observații neserioase sunt peste tot. Dar unde întrec pe toate, se vede la observațiile făcute la cl. I, și unde se vede că nu știe cele mai elementare calcule pe cari le fac școlarii cl. I.

Astfel la Ex. 5 pag. 35, aritm. de cl. I, cu numerele cuprinse între 1—10, fac exercițiile:

$$\begin{array}{l|l} 2 \times 5 - 3 \times 3 = & 3 \times 2 - 2 \times 2 = \\ 4 \times 2 - 2 \times 3 = & 2 \times 5 - 2 \times 4 = \\ 3 \times 3 - 2 \times 4 = & \end{array}$$

sub cuvânt că rezultatul ar trece peste 10 și prin urmare nu corespund locului; și scrie pe marginea foi: „Trece peste 10”.

Adică $2 \times 5 - 3 \times 3$, care face $10 - 9 = 1$, ar trece peste 10.

Și ca să-mi arate că e așa, face calcule la exercițiul asemănător de la pag. 67 și scrie că $5 \times 8 + 2 \times 2$ fac 84; iar $4 \times 10 + 3 \times 3$ fac 129.

0

Stai și te miri cum se poate atâta ignoranță și atâta prezență! Omul acesta nu-și dă seama de neștiința sa, când scrie asemenea rezultate, la niște calcule așa de simple. Iar pe margine scrie: „Trece peste 50”. Adică rezultatul înmulțirilor și adunărilor din aceste exerciții ar trece peste 50; ceia ce fi-
rește n'ar putea fi pentru cl. I.

Iată acum cum se calculează aceste exerciții. Așa cum arată semnele, nici mai mult nici mai puțin; și cum știu toți copii de cl. I, adică:

$$5 \times 8 + 2 \times 2 = 40 + 4 = 44.$$

$$4 \times 10 + 3 \times 3 = 40 + 9 = 49$$

Ei! Ce să zicem de un învățător care nu știe să facă aceste calcule simple? Ce lecție a făcut el cu școlarii săi? Și totuși are pretenția a cenzura aritmeticele altora! Și pretutindeni unde:

a întâlnit asemenea exerciții, le-a tăiat și a scris alături că sunt „labirintice”. Fiindcă nu le-a înțeles, i s’au părut un labirint!

Nu în comisia de cercetări a cărților didactice; ci la școala normală, la cursurile de repetiție trebuie să primească ministerul asemenea elemente din învățământ, ca să-și completeze cunoștințele.

N. Cosăcescu

FATALISMUL ¹⁾

Orice lucru produce în noi o impresiune plăcută sau displăcută. Această impresiune este baza ideilor de frumos și urât. Dacă ideile estetice, morale sau metafizice ar fi înăscute, ar trebui să fie identice la toată lumea, deci să aibă o valoare absolută. Ideile variază, însă, după indivizi, după popoare, după loc și timp. Multe lucruri cari nouă ni se par frumoase, par urâte popoarelor din Africa, sau Asia. Fapte cari nouă ni se par criminale, altor popoare li se par laudabile. De acolo provine diversitatea de costume, de ornamente, de găтели, de legislațiuni, de moravuri, de religiuni, etc. Vasile Conta la noi, Bitchner la Germani, dovedesc până la evidență relativitatea ideilor.

Totuși, ideile de și diferite dela un popor la altul, în trăsăturile lor principale sunt aceleași la toți oamenii. În constituțiunea și în forma corpului omenesc sunt trăsături comune tuturor oamenilor. Apoi, în toate mediurile în cari trăiesc oamenii, se află elemente comune cari influențează asupra omului. Deci, dacă la formarea ideilor conlucrează împrejurări cari au câteva elemente comune, trebuie ca și ideile ce rezultă să aibă câteva trăsături comune. E raportul dintre efect și cauză.

Sunt idei, cari în esența lor n’au încetat d’a fi aceleași dela începutul timpurilor istorice și până azi. Cauza este că nici omul, nici mediurile n’au primit schimbări. Dacă s’ar compara, însă, ideile omului de acum cu acelea ale rasei animale din care a eșit, și care trăia cu un milion de ani mai înainte, sau cu ale rasei animale la care omul va da naștere peste vre un milion de ani;— negreșit deosebirea va fi foarte mare, fiindcă tot așa de mare e și deosebirea dintre factorii ideilor.

Dar, dacă toți oamenii și toate mediurile au părți comune, au însă și părți cari variază dela individ la individ. Nu există în lume doi oameni cari să fie absolut identici. Și chiar dacă, prin cine știe ce minune, s’ar întâmpla să fie identici trupește, nu vor

1) A se vedea No. precedent.

avea, însă, nici odată idei identice. În întregul univers nu se găsesc două puncte identice sub toate privirile. Dar chiar la același individ, ideile nu sunt aceleași în tinerețe sau bătrânețe, în stare de beție sau de trezie, în momentele de furie sau de liniște, când mintea e limpede sau obosită.

În om se află, prin urmare, numai dispozițiuni înăscute, iar nu idei înăscute. Cunoștința despre existența lumii noastre interne, a eului, provine din contactul simțurilor noastre cu lumea externă. Obiectele externe sunt acelea care produc senzațiunile în noi. Deci, și adevărul e relativ. Dreptatea o crede fie-care după ideile lui. Noi putem concepe o gradațiune a cunoștințelor noastre și întinzând acea gradațiune la nesfârșit, n'am face de cât să tindem spre adevărul absolut. Și credem că ne apropiăm de acest adevăr, prin faptul că găsim fals astăzi, ceiace ieri credeam adevărat.

Câștigarea unei cunoștințe, face cu puțință câștigarea unei alteia. Asta face ca o idee să nu poată fi înțeleasă de cât numai la timpul său de către toată lumea.

Omul cu talent este acela care, prin inteligență, e mai înaintat de cât oamenii de rând. Omul de geniu, tot prin inteligență, e cu mult mai înaintea contemporanilor sei. De aceia descoperirile geniale nu sunt înțelese și apreciate de cât mult mai târziu de către oamenii de rând.

Vom continua acest studiu în numărul viitor.

P. Macri

Buletinul „Societății Instituturilor și Institutoarelor din România“

I. «Societatea institutorilor și institutoarelor din România», conform art. 41, 42, 44 și 45 din statute a avut adunarea generală ordinară, în ziua de 14 Martie ora 3 p. m. la sediul său din str. Parlamentului No. 2 și adunarea, cu mare majoritate, a aprobat următoarele chestiuni de pe ordinea de zi:

- 1) Darea de seamă a comiteului; raportul comisiunii censo-riilor și bilanțul pe 1925.
- 2) S'a aprobat descărcarea consiliului general pe anul 1925.
- 3) S'a aprobat admiterea de noi membrii în Societatea Instituturilor.
- 4) S'a aprobat budgetul societății pentru anul 1926.
- 5) Adunarea generală a aprobat cotizațiile ce vor plăti membrii societății și anume 50 lei pe an, pentru membrii cari se înscriu numai la o secțiune, și 100 lei pe an pentru membrii cari, se înscriu la toate secțiunile ei.

II. ADUNAREA GENERALĂ A «SOCIETĂȚII INSTITUTO- RILOR ȘI INSTITUTOARELOR» DIN ROMANIA.

Astăzi, 25 Martie 1926, orele 3—6 p. m. a avut loc alegerea unui membru în comitetul diriginte a 6 membrii în consiliul general, precum și comisiunea cenzorilor și supleanților, la sediul societății din str. Parlamentului No. 2.

Biuroul adunării s'a constituit astfel :

D. G. Dianu, președintele juriului permanent, ca președinte al adunării generale; d-nii V. Stănciulescu prim cenzor; Const. N. Vasilescu secretar și C. Popescu cu T. Iliescu scrutatori.

Au fost prezenți la alegere 240 membrii, al căror nume se vede trecut în registrul de procese verbale.

D. G. Dianu, președintele adunării, constată că s'au îndeplinit toate formalitățile privitoare la convocarea adunării generale de astăzi, conform art. 43 și 45 din statutele societății.

După aceasta, d. președinte comunică adunării că, neprezen-tându-se de cât o singură listă pentru locurile vacante din Co-mitetul diriginte; Consiliul general, Comisiunea cenzorilor și a supleanților arată că, conform art. 76 din statute, această listă urmează a fi votată de adunare prin aclamare.

Președintele societății citește pe rând numele candidaților propuși și adunarea îi aclamă pe fiecare în parte cu unanimitatea membrilor prezenți.

1) D-nii I. Florescu membru în comitetul dirigent.

D-nii: 1) Florea Grigorescu, 2) Mihail Grigorianu, 3) Ana Manoil, 4) Adela Ignătescu, 5) Maria Căprescu, 6) I. Buzineu, membrii în consiliul general al societății.

III. 1) V. Stănciulescu prim cenzor; 2) C. Popescu și Nicu-lescu Stolca cenzori; 1) I. Vlasie, 2) Marin Dinescu și V. Lon-ghin, supleanți.

În urma acestei alegeri, comitetul diriginte și consiliul ge-neral al societății noastre s'au reconstituit astfel:

1) I. T. Crufescu președinte. Maria Timuș, D. I. Pomponiu și Nae Petrescu vicepreședinți. Florea Dumitrescu, I. Florescu, D. Ionescu, R. Grigorcea, C. Vasilescu și Ecaterina Gr. Iliescu mem-brii în comitetul diriginte.

Anghel Ivanovici, I. Vulcănescu, Eft. Cartianu, Florea Gri-gorescu, Adela Ignătescu, I. Busuioc, M. Grigorianu, Lucreția Po-povici, Maria Căprescu, Teodor Iliescu, Ana Manoil și I. Bu-zineu membrii în consiliul general.

Drept care s'a dresat prezentul proces-verbal.

Președintele adunării (ss) G. Dianu.

Secretar (ss) Const. N. Vasilescu.

Scrutatori (ss) C. D. Popescu.

CULEGERI

În urma publicității făcute irlandezului William Smith care a împlinit 125 ani, regele Angliei i-a trimis un mic dar de 3 livre sterline și o scrisoare de felicitare.

Trei livre n'ar fi o sumă tocmai mare, dar, după toate probabilitățile, cum William Smith nu se crede să atingă vârsta lui Matusalem, — suma ar fi suficientă.

**

Sovietele ruse au decis să caute în Turkestan, vechile morminte în cari legendele spun că ar fi îngropate comorile lui Alexandru-cel-Mare.

Asta ar fi să cauți potcoave de cai morți, cum zice Românul.

**

La Manchester a decedat bătrâna d-ră Clara Iones, în etatea de 74 ani. Deși a trăit mulți ani în mizerie, s'au găsit în magherița în care a locuit, 2.700 livre în monede de aur și argint, precum și valori trecând peste 40.000 livre sterline, adică peste 5.200.000 franci.

Aceasta însemnează să te chinuești toată viața, pentru scopul de a muri bogat.

E un ideal, cel mai mare al sgârciților.

**

«Times»-ul din Bombay aduce următoarea statistică asupra căsătoriilor de copii :

În anul 1921 au fost căsătorite 49.000 fetițe în vârsta de 5 ani întrecari 2000 văduve, 261.000 în vârsta dela 5—10 ani între cari 13.000 văduve. Între 10—15 ani 463.000 între cari 34.000 văduve.

Un mucalit spunea că la noi s'ar găsi tot atâtea, dacă nu chiar mai multe domnișoare, dar nu văduve, ci căsătorite, cum se zice : căsătorii neînregistrate.

**

«Chicago-Tribune» află că ancheta comisiunii senatoriale în chestiunea prohibirii alcoolului, descopere lucruri foarte îngrijitoare. Un preot din centrul minier din Pensylvania declară că populația se dedă băuturii cu și mai multă furie, tocmai din cauza interzicerii vânzării libere a băuturilor de odinioară.

Un bețiv spunea deunăzi :

— Și când te gândești că la noi sunt oameni cari vor să oprească libera vânzare a băuturilor !...

«Daily-Mail» anunță din Palestina că un arab în etatea de 105 ani, a fost condamnat la 20 ani închisoare pentru crimă.

El a ucis pe una din fiicele sale.

Pentru o crimă așa de mare, pedeapsa e prea mică; având în vedere vârsta de 105 ani a criminalului.

Pare că în Palestina judecătorii sunt mai mult psihiatri, decât oameni de drept.

Spicuitor

FARDURILE

(sulimanul)

Femeia din natură este cochetă și multe femei frumoase doresc să fie și mai frumoase, servindu-se de farduri (sulimane) galbene, roșii, albe, albastre sau negre, nebănuind cât rău își fac.

Este de datoria igienistilor să le atragă atenția asupra poziției acestor sulimanuri.

Fardurile galbene, cu denumirea «Rachel», sau «Isabelle», conțin o substanță toxică *phenilauramina* de care trebuie să se ferească.

Fardurile albe sunt încă și mai primejdioase, căci conțin ceruză, expunând pe cuconițe la intoxicația cu plumb (saturnism).

Fardurile roșii, așa de mult întrebuințate azi, sunt toate fabricate cu *cinabru* (sulfur de mercur) și din *realgar* (sulfur de arsenic).

Fardul albastru e fabricat din *talc* și *indigo*.

Fardul negru din funigine.

Fardurile, pe lângă conținutul lor otrăvitor, mai distrug elasticitatea, sănătatea pielii, prin aceea că astupând porii din piele, opresc funcționarea acestui organ.

De aceea, dacă pentru moment aceste farduri dau iluzia unei culori frumoase; cuconițele cari le întrebuințează, îmbătrânesc însă repede, pielea obrazului pierde frăgezimea, elasticitatea ei și se tăbăcește repede umplându-se de sbăr-cituri.

DR. ST. ICHIM

INFORMAȚIUNI

Direcția revistei «Școala Română», având în vedere numeroasele propuneri făcute de către Institutorii și Învățătorii, în deosebi cei din provincie; — ținând seama de multiplele dificultăți în expedierea de mandate pentru achitarea abonamentului la Revistă, mai cu seamă că în unele comune poșta funcționează numai în anumite zile ale săptămănei; — a stabilit ca toți abonații revistei «Școala Română» să semneze, pur și simplu, formularul alăturat la acest număr al revistei, prin care declară să i se reție, în două rate anuale și anume: câte 50 lei la 6 luni din salariul ce primește.

Această declarație va servi societății să interviev la Ministerul Instrucțiunei Publice, spre a se achita abonamentul solicitatorului.

În modul acesta, abonatul, în mod mecanic, fără nici un fel de pierdere de timp, rămâne un credincios abonat al Revistei de față.

Facem un călduros apel tuturor colegilor noștri să ne trimeată cât mai neîntârziat formularele, neavând de cât să le semneze, arătând localitatea unde funcționează.

Este o mare înlesnire pentru D-lor și pentru Societatea noastră.

Suntem nevoiți, în același timp, să anunțăm cu multă părere de rău că acelora cari nici de astădată nu ne vor trimite formularul alăturat, vom fi siliți să le întrerupem trimiterea revistei.

Publicându-se interesantul articol al d-lui I. Cruțescu «Vederi pedagogice—culturale» se amână pentru No. viitor «Indrumări pedagogice» de d-l P. Macri, pentru a nu fi două articole cu acelaș subiect.

Consiliul comunal al orașului Mangalia a donat «Societății Instituturilor și Institutoarelor din România» 5000 de metri patrați teren, pe malul Mărei Negre, unde se află o plajă, după toate cerințele științei medicale și igienice.

Pe acest teren, Societatea noastră va clădi un sanatoriu pentru membrii ei.

În ziua de 8 Iunie 1926, d-l I. Cruțescu, președintele Societății, însoțit de d-l N. Petrescu, vice-președinte, au eniaa orașul Mangalia, unde au primit donația de la d-l *Leonida Popescu*, primarul orașului și împreună au autentificat cuvenitul act la judecătoria locală.

Avem speranța, — ca să nu zicem siguranța, — că în primăvara anului viitor, «Societatea Instituturilor» va clădi mult așteptatul sanatoriu și-l va depune la dispoziția membrilor sei.

Rugăm stăruitor pe colegii institutori, institutoare, învățători și învățătoare din țară, să depună cât mai curând posibil, — fiecare câte 500 lei — pe numele Comitetului, pentru construirea sanatoriilor din țară.

Sumele se vor depune la administrația financiară a fiecărui județ, sau se vor expedia direct, pe numele *Băncii Naționale* din București.

Dacă, cu toții vom face acest mic sacrificiu, în primăvara anului viitor, 1927, vom clădi deodată mai multe sanatorii, în diferite puncte ale țării.

Mulți cititori ne întreabă: Pentru ce pe cuperta Revistei se pun câte 3 numere, pe 3 luni, când în realitate Revista noastră s'a tipărit și s'a expedit regulat în fiecare lună?

Răspundem că cele 2 sau 3 numere, ce se văd pe cupertele Revistei, e o simplă punere la punct, față cu aranjamentul ce-l avem cu tipografia, privitor la apariția din trecut a publicațiunii de față.

Rugăm, deci, pe abonații noștri să nu ție socoteală de aceasta, partea esențială fiind că au primit și vor primi regulat, în fiecare lună, revista «Școala Română».

Numai în timpul vacanței, așa cum e uzul, stabilit prin necesitatea de fapt, revista nu va apare, continuându-se apariția imediat, în luna Septembrie.

Rugăm pe colegele și colegii noștri din Capitală ca, imediat la primirea numărului de față al Revistei, să ne trimeată «formularul de abonament» anexat aci, de oarece Societatea noastră a desființat încasatorul, nevoind să preseze pe d-nii abonați cu plata abonamentului.

Cum, însă, se formează acum registrele definitive de abonați, toți acei cari nu ne vor trimite formularul de adeziune, se vor considera că refuză primirea Revistei și li se va întrerupe trimiterea. Pentru 6 luni ne vor trimite însă abonamentul.

De și în formularul de adeziune ca abonată, anexat aci, se spune că jumătate din abonament, adică 50 lei, se va reține în luna aceasta Iunie; avându-se, însă, în vedere timpul înaintat și ținându-se seama de greutatea pe cari le au membrii corpului didactic, tocmai acum, în timpul vacanței, — s'a hotărât ca acei 50 lei să se reție mai târziu, în luna Octombrie anul curent.

Rugăm pe d-nii abonați, cari își schimbă adresa, să ne înștiințeze despre aceasta, spre a lua notă și a ne conforma în consecință.

Vindecarea epilepsiei prin veninul șerpilor

Găsim în revista Sănătatea următoarea senzațională descoperire :

Din Paris se scrie, că profesorul universitar Ralph Sprangler din Filadelfia ar fi vindecat epilepsia cu extrat din veninul șarpelui cu ochelari.

Ca cele mai multe mari descoperiri și această descoperire se datorește unei întâmplări. Fiul unui milionar american din Texas fusese mușcat de un șarpe cu ochelari. Se știe că asemenea mușcături sunt mortale și foarte rar dacă cel mușcat scapă cu viața — dar rămâne cu grele urmări. Tânărul milionar avu noroc. Grație îngrijirilor medicale, el scăpă cu viața. Trecând câteva luni, tânărul milionar observă, că acea mușcătură a fost pentru dânsul o binefacere.

Tânărul era epileptic și de când a fost mușcat, nu a mai avut nici un atac de epilepsie. Medicii cari l-au tratat, au luat tânărul în observație și au comunicat cazul profesorului Ralph Sprangler care la rândul său făcu experiențe în clinica din Filadelfia.

El a făcut la început epilepticilor injecții subcutanate foarte slabe de venin și mări doza din ce în ce mai mult, pentru ca organismul să se deprinză cu acest venin. Rezultatele au fost uimitoare.

Profesorul Gauthier comunică aceste observațiuni Academiei de medicină din Paris. Lumea medicală e încântată de această descoperire — de oarece epilepsia e una din bolile socotite ca incurabile.

De când e lumea, șerpii au fost priviți ca dușmanii omenirii și acum se dovedește că unul dintre șerpii cei-mai veninoși va fi în viitor un binefăcător al omenirii.

Avem nemărginita durere să anunțăm pierdereă, pe veci, a doi membri dintre cei mai distinși ai Societății noastre.

Depunând o lacrimă pe mormintele lui G. T. Ionescu și Iorgu I. Teodoru, trimitem omagiul nostru de condoleanțe mult înrîstătelor familii.

Notițe biografice

G. T. Ionescu, fost inspector școlar primar, s'a născut la Fălticeni, în 1871.

A urmat școala primară și gimnaziul în orașul său natal,

iar după aceea a intrat la școala de Institutori din București, obținându-și diploma în anul 1890.

A fost institutor la școlile din București: Caimata, Mai-Maidanu Dulapului, Popa Nan și Vasile Alexandri. La aceste două din urmă a fost și director.

Prin meritele sale deosebite, a fost mai multă vreme revizor școlar și inspector.

Fire blândă, amabil, prietenos cu toată lumea, G. Ionescu nu lasă în urma lui decât regrete.

S'a stins din viață în București, în ziua de 12 Aprilie 1926. Rămășițele sale pământești au fost transportate la Fălticeni și înmormântate cu o pompă deosebită.

Până la gară, în afară de membrii familiei, carul funebru a fost urmat de un mare grup de prieteni și colegi. La depunerea corpului neînsuflețit în vagonul mortuar, d-l I. Cruțescu, președintele Soc. Instituturilor, a rostit o duioasă cuvântare, arătând meritele și calitățile distinsului defunct.

IORGU T. TEODORU a fost inspector general primar. S'a născut în orașul Bârlad, absolvind acolo școala primară și cursul liceal.

Concurând pentru titlul de institutor, a reușit printre cei dintâi.

Ca institutor a funcționat mai mulți ani în București. Aci s'a distins și la Soc. Instituturilor, unde a fost membru în Comitetul diriginte și vice-președinte al acestei instituțiuni, aducându-i reale servicii.

Pentru deosebitele sale calități, a fost avansat: Revizor școlar, inspector școlar și inspector general primar. În toate aceste funcțiuni a dat dovezi de multă pricepere și un deosebit tact.

A încetat din viață în ziua de 3 Mai 1926.

În ziua de 5 Mai a avut loc înmormântarea la cimitirul Sf. Vineri. Au luat parte la această tristă ceremonie un mare număr de cunoscuți, funcționari, prieteni și colegi din Capitală.

S'au rostit cuvântări de către d-nii: Iuliu Valaori, fost secretar general al Ministerului Instrucțiunii Publice; G. Stoșenescu, inspector general al învățământului primar; D. I.

Pomponiu, în numele Soc. Instituturilor; N. Stănescu, institutor din Bârlad; G. Radulescu, din Râmnic-Sărat, etc.

I. Teodoru lasă eterne amintiri și regrete, căci a fost un suflet mare, care a contribuit mult la perfecționarea metodei în școli și a dat tot sprijinul său la construcțiunile de școli.

Poșta Redacției

D-lui L. B. — Aveți dreptate și vă rugăm să credeți că prețuim talentul cercetător din instinct, printr'un dar natural, — dar nu putem neglija nici știința.

D-lui VIRGIL N. — Regretăm că nu se poate publica articolul trimes. Sunt prea multe greșeli de formă și de fond. Așa, de ex. „în scrisoarea a treia“, după noi, Eminescu sintetizează în mod admirabil sufletul și cugetarea budistă.

D-lui P. R. — Spre a vă răspunde la întrebarea: „*Ce este sentimentul religios?*“ ne-ar trebui un prea mare spațiu în revista aceasta, și nu-l avem. Totuși, spre a vă fi agreabil, vă răspundem, prin aceste cuvinte: „Sentimentul religios, în esența sa, este temerea de necunoscut.“

D-lui L. NIC. — Articolul „*Vrăjitorii și Strigoii*“ nu se poate publica, în felul cum e redat. Vă facem atenți că vrăjitoriile și strigoii, întră în studiul metafizicei, iar credința țaranului nostru în aceste superstiții, sunt o rămășiță încă de pe timpul de sălbătăcie a omului. Ceeace spuneți D-voastră, ar merge într'o nuvelă, dar nu într'un studiu istoric.

BIBLIOGRAFII

A apărut în editura «*Cartea Românească*» următoarele cărți:

Casa cu nalbă, roman de Eugeniu Sperantia. Un frumos volum de 179 pagini.

Prințesa din Babilon, de Voltaire, traducere de I. B. Hêtrat.

Nuvela filandeze de Pietari Păivărinta, traducere de O. Pursch.

Instalarea unei sonerii electrice de Ștef. C. Ionescu.

În numărul viitor al revistei vom face câte o mică recenzie a acestor lucrări.

In editura «EMINESCU» S. A. se găsesc de
vânzare următoarele:

CARTI DIDACTICE, CURSUL PRIMAR PE ANUL 1925—1926

Abecedare:

Stere Gr. Enăchescu, Ioan T. Cruțescu
și Vasile Stănciulescu:

Abecedar partea I-a și II-a reunite, ilustrat, aprobate
pe 1926.

Niculae Gh. Dinescu, Maria N. Dinescu
și Dumitru Ionescu:

«Nou» abecedar în culori partea I-a, și II-a reunite.

Gramatici:

Stere Gr. Enăchescu, Ioan T. Cruțescu
și Gheorghe I. Marinescu:

Gramatică clasa III-a urbană Lei 9

Gramatică clasa IV-a urbană Lei 10

Gramatică Divizia III-a rurală anul I și II . Lei 15

Citiri pentru clasa II, III și a IV, aprobate în 1926.

Geografii:

Niculae Gh. Dinescu, Maria N. Dinescu
și Dumitru Ionescu:

Geografia continentelor și a României, clasa IV
urbană și Divizia III-a rurală (anul II) . . Lei 18

Abonamente la «Școala Română»:

In țară 1 an 100 lei
In streinătate 1 „ 150 „

Anunciuri:

Se primesc la administrație, strada Parlamentului, 2
Cine primește numărul 1, 2, 3 și 4 se consideră abonat.

Mandatele pentru plata abonamentelor la revistă se
vor trimite pe adresa institutului de editură «Eminescu»
str. Parlamentului No. 2, București.

Un exemplar 10 lei

RECOMANDAM CĂLDUROS TUTUTOR COLEGIILOR
NOSTRI, DIN INTREAGA TARĂ
MAREA CASĂ DE EDITURĂ, TIPOGRAFIE ȘI LIBRARIE

EMINESCU S. A.

BUCUREȘTI, STRADA PARLAMENTULUI, 2
INSTITUT DE ARTE GRAFICE EDITURĂ ȘI LIBRARIE

LA SOC. „EMINESCU” GĂSIȚI ÎN PERMANENȚA MARI STOCURI DE
**CAETE DE DICTANDO, CALIGRAFIE, DESEN
ȘI ARITMETICĂ, BLOCURI, HÂRTIE MI-
NISTERIALĂ ȘI ORICE ALTE FURNITURI**

IN EDITURA „EMINESCU” GĂSIȚI GATA IMPRIMAT:

CĂRȚI DIDACTICE

APROBATE DE MINISTERUL INSTRUCTIIL PUBLICE ÎN ANUL 1926, CONFORM NOUEI
PROGRAME PENTRU CURSUL PRIMAR URBAN ȘI RURAL

- I. ABECEDARE:** Partea I și a II-a frumos ilustrate și bine tipărite
de D-nii: *Sterie Gr. Enăchescu, Ioan T. Cruțescu*
și *V. Stănciulescu, București.*
- II. GRAMATICI:** a) *Gramatica* pentru clasa III-a primară urbană;
b) *Gramatica* pentru clasa IV-a primară urbană;
c) *Gramatica* pentru divizia II-a și a III-a rurală,
de D-nii: *Sterie Gr. Enăchescu, Ioan T. Cruțescu,*
și *G. Ioniță Marinescu.*
- III. CETIRE:** a) *Cetire* pentru clasa II-a urbană și rurală.
b) *Cetire* pentru clasa III-a
c) *Cetire* pentru clasa IV-a urbană de Domnii:
Sterie Gr. Enăchescu, Ioan T. Cruțescu, V.
Stănciulescu etc.

SOC. DE LECTURĂ A STUDENȚILOR

ÎN TEOLOGIE

A R A D